№ 2. Treschdeen, 12. Janwarî. 1900.

Isnahk weenreis nedelâ.

Makſâ, Jelgawâ ſanemot: par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makſâ, pahr paſtu peeſuhtot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekſpedizija: Jelgawâ, J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihſeru eelâ № 22.

Redakzijas adreſe: Jelgawâ, Salajâ eelâ № 15.

Latweeschu Awiſes.

Sludinajumus nem preti: Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantori, Kangihſeru eelâ № 22; Rigâ: Hoerſchelmana kga grahm. bodê, Leelâ Smilſchu eelâ № 29 un J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eekſch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Makſa par ſludinajumeem: 8 kap. par ſihku rakſtu rindiņu, preekſchpuſê 20 kap.; pahrtulkoſchana if ſweſchahm walodahm par brihwu.

„Latw. Aw." war apſtellet:
Jelgawâ: J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihſeru eelâ № 22. — **Leepajâ:** Emila Voegedinga grahm. bodê, pee tirgus platſcha; Sihmana Ruhjes gr. bodê, Jaun-Leepajâ, Bahnuſcha eelâ № 36 un pee M. Peterſona. — **Bauſkâ:** Ed. Drengera k. bodê. — **Tukumâ:** J. Birſgala kga grahm. pahrd. — **Talſôs:** H. Towa k. grahm. bodê. — **Kuldigâ:** Ferd. Beſthorna k. grahm. bodê. — **Wentſpili:** Th. G. Antmana k. grahm. bodê. —

79. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apſtellet:
Saldû: Fr. Kruhmina k. grahm. bodê un pee A. A. Ringait-Wehjſch. — **Schagarê:** Moſes Itzigſohna k. leelnogulditawâ. — **Rigâ:** W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerſchelmana k. gr. bodê, Leelâ Smilſchu eelâ № 29; J. E. C. Kapteina k. grahm. bodê, Eekſch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10. — **Eekſch- un ahrſemê:** Rudolfa Moſſes kga wiſâs ekſpedizijâs. — **Walmeerâ:** Trey'a k. grahm. bodê. — **Walkâ:** M. Rudolfa k. grahm. bodê. — **Beſ tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widſemê,** kà ari **Kurſemê.**

Dabas ſpehku noſihme ahrſtneezibâ.

Kahdus gadu deſmitus atpakaļ ahrſtneezibâ wiſai maſ iſlectoja dabas ſpehkus kà flimibu dſeedinaſchanas lihdſekļus. Kazâ pret flimibahm wiſu labu ſagaidija tikai no ſahlehm, t. i. no lihdſekļeem, kurus ķhmiſkâ kahrtâ iſgatawoja no kuſtonu, ſtahdu un minerału weelahm. Zitus lihdſekļus — kà peem. gaiſu, uhdeni, ehdeenus u. t. t. — gandrihſ tikpat kà nemaj neeewehroja. Bet pamaſam pahrleezinajahs, ka ar ſahlehm ween nekurp newar tikt, un radehſ arweenu leelakâ mehrâ ſahka leetot dabas ſpehkus. Tagad ſahku krahjums eewehrojami ſaſchuzis, dauds wezus lihdſekļus atmetot; kamehr dabas ſpehku leetoſchana tahdâ pat mehrâ wairojuſehs. Bet tautâ wehl ļoti dſiki eſaknojuſehs tiziba, ka weenigi ar ſahlehm war dſeedinat ſlimibas. Kad ari ſlimneekam deeſin kà eegalwo, ka ſlimibai nelihdſehs ſahles, bet peem. elektrizitete waj maſgaſchanahs uhdeni, tad tomehr tas netizigi ſmihnedams nogaida beigas un tad ſaka: „Ja, ja, bet waj tad ſahles nekahdas nedoſeet; kà nu beſ ſahlehm war weſels kłuht?" Tà kahdam augſtſkolâ iſglihtotam tehwam dewu padomu, likt ſawam wahrgajam behrnam ſtiprinaſchanahs labad wingrot; bet winſch tik gahrdi paſmehjahs, it kà buhtu dſirdejis to labako joku, praſidams, waj tad wingroſchana ari warot ko lihdſet.

Lai nu wairak iſplatitos ſinaſchanas par dabas ſpehku ſwaru ahrſtneezibâ, tad aiſtahſtiſchu ihſumâ muhſu Keiſara Majeſtetes goda-leibmedika Dr. Berthenſona preekſchlaſijumus par ſcho leetu.

Kahda Italeeſchu paruna ſaka: „Kur ſaule, tur ahrſta newajaga." Pateeſi, ſaule un gaiſma ir organiſkâ paſaulê diwi wareni dſihwibas uſturetaji un weizinataji un droſchi zilweku weſelibas apſargataji; ne beſ eemeſla ſenahs tautas tahs peeluhdſa.

Gaiſmai, it ihpaſchi ſaules gaiſmai, leels eeſpaids uſ kuſtonu un ſtahdu formu un organu attihſtiſchanos. Tà ſinams, ka kuſtoneem, kas dſihwo wahji apgaiſmotâs weetâs (peem. puhzehm) ir leelas un ſpehzigas azis, kamehr ſchee organi ſaruhk un pilnigi paſuhd, kad kuſtoneem eeſpeeſti dſihwot tumſâ. Kurmim, kà ſinams, ļoti īſas azis; kahdai paſugai Deenwidu-Amerikâ turpretim, kura dſihwo leelakâ dſiļumâ nekà muhſu kurmis, naw nemaj azu. Tahļak pee daſchahm ſiwim, pahrejot no ſekleem uhdeneem uſ dſiļakeem dſihwot, azis panihkſt. Ari kuſtonu krahſa pahrwehrſchahs no gaiſmas eeſpaida. Tumſâ dſihwojoſchi kuſtoni gandrihſ beſ jebkahdas krahſas, bahli, un tee kuſtoni, kas no gaiſmas pahreet dſihwot tumſâ, ſaudê ſawu krahſu un otradi, gaiſmâ krahſa atkal rodahs pee tahdeem kuſtoneem, kam tumſâ tahs nebija.

Gaiſmas eeſpaids, wiſpirms parahdidamees pee kuſtonu ahdas, leekahs daſchreiſ ari dſiļak ſneedſamees. Kad deſmitkahjaino wehſchu kermeni (galwu, kruhtis un wehderu) pahrwelk ar nezaurredſamu laku, tad tee aiſeet bojâ, kautſchu ari tee atraſtos zitadi ļoti weſeligôs apſtahkļos; turpretim ar zaurredſamu laku apſmehreti, tee neween neaiſeet bojâ, bet paleek pat labi ilgi weſeli.

Wehl gaiſchak parahdahs ſaules ſtaru eeſpaids ſtahdu dſihwê: ſtahdi aug uſ to puſi, no kureenes gaiſma nahk. Tahs ſtahdu dakas, kuras peeejamas ſaules ſtaru eeſpaidam, attihſtahs ahtrak un pilnigaki par tahm, kuras ſtahw ehnâ un tumſâ. Stahdu ſakâ krahſa tumſâ nemaj neattihſtahs, ko war redſet pee tumſchâ pagrabâ ſadihguſchahm ſaknehm.

Stahdu weelu maina wairak atkariga no ſaules ſtareem nekâ kuſtonu. Stahdu lapas uſnem ar gaiſmas ſtaru palihdſibu no gaiſa ogļu ſkahbi, pee kam lapu ſaļums to ſadala un noſchkir ſkahbekļi. Tumſâ noteek otradi: ſtahds uſnem ſkahbekļi un noſchkir ogļu ſkahbi. Tà tad tikai ar gaiſmas palihdſibu dabujam dſihwei nepeezeeſchamo ſkahbekļi, kuru atkal gaiſmâ dſihwneeki war dauds weeglak un wairak uſnemt. Aſinis tumſâ top ſliktakas, ſaudedamas pa dakai ſarkano krahſas weelu. Tapat ſinams, ka kuſtoni tumſâ tik labi neaug un nebarojahs kà gaiſmâ. Un neween kuſtoni — ari par zilwekeem tas pats ſakams, jo behrni aug ahtrak taîs gada laikôs, kad wiswairak gaiſmas un ſiltuma. Tapat nowehrots, ka pee behrneem ſaules gaiſmâ weelu maina top dſihwaka, aſinu temperatura kahpj un aſinu krahſas weelas wairojahs. Pee meſchoneem, kuri karſtajâs ſemês war dſihwot beſ drehbehm un tà tad paſtahwigi peeejami ſaules eeſpaidam, neeſot atrodamas nekahdas meeſas kaites. Otrup wiſpahr ſinams, ka zilweki, kuri peeſpeeſti dſihwot pagrabôs waj ſtrahdat kalnu raktuwês, ſirgſt ar aſinu truhkumu un bahluma kaiti, un ka tos wiſadas meeſigas kaites un ſlimibas peemekle zauru muhſchu.

Daba zeeſchi ſaweenojuſe gaiſmu un ſiltumu — ſchos warenos dſihwibas weizinatajus — kadehļ tee gruhti ſchkirami. Tatſchu nowehrojumi leezina, ka gaiſmai patſtahwigs eeſpaids uſ dſihweem organiſmeem. Tà peemehram naw ko ſchaubitees, ka ſtahdi, kureem truhkſt gaiſmas, neatrihſtahs, kad ari tee atraſtos derigâ temperaturâ. Ļoti dauds war mahzitees no kahda pehtneeka nowehrojumeem, kurſch pupas audſinot pamanija, ka ſaules gaiſmai truhkſtot, ſehklu ſpehks maſinajahs, tà ka beidſot ſinamâ ſuga iſnihkſt. Schis pehtneeks iſmekleja diwpadſmit pa eeſpehjai weenadus pupu ſtahdus no tahs paſchas ſugas un eeſtahdija tos tahdâ kahrtâ, ka pee ſeſcheem wareja taiſni peekłuht pilna ſaules gaiſma, kamehr pee otreem ſeſcheem tikai deenas gaiſma. Oktobri pupas eewahkot iſrahdijahs, ka ſtarp tahm pupahm, kuras bija auguſchas ſaules gaiſmâ, un otrahm bija leela ſtarpiba ſwara ſinâ: kamehr pirmejahs ſwehra 99 ſwaru dakas — teikſim mahrzinas — tamehr otras tikai 29. Ari iſſchahwetahm pupahm bija tahds pat ſwara ſamehrs. Nahkoſchâ gadâ pehtneeks ſtahdija tahs pupas, kas bija auguſchas ehnâ, tà, ka ſaule wareja tahm taiſni ſpihdet wirſû; bet tikai puſe no winahm eenahzahs un pehz zeturtâ ſtahdijuma attihſtijahs wehl tikai ſeedi, bet ne augļi. Tà tad teeſcho ſaules ſtaru truhkums pa weenu weenigu augſchanas laikmetu bija tà maſinajis pupu augſchanas ſpehju, ka pehz 4 gadeem ſchi ſuga iſnihka.

Wehrigs zilweks buhs allaſch nomanijis, ka ari zilweka gara dſihwe eewehrojami atkarajahs no gaiſmas. Kad ſaule ſpihd, zilweks kuſtahs dſihwak, juhtahs ſpehzigaks un ſchirgtaks; apmahzees laiks to padara druhmu un kuhtralu darbôs un noſpeeſch wina jautribu.

Bet ſaule nedara eeſpaidu uſ zilweku ween, bet ari uſ dabu, kurâ tas dſihwo; wina iſnihzina gaiſâ, uhdenî un ſemê kaitigahs weelas un padara tos par weſelibai derigeem. Tagad zaur dauds nowehrojumeem panahkts, ka ſaulei leels deſinfizeſchanas ſpehks un ka to droſchi war teikt par wiſdroſchako un wiſlehtako bakteriju nonahwetaju. Weenkahrſcha deenas gaiſma attura bakteriju attihſtiſchanos, kamehr ſaules gaiſma tos nonahwê. Saules ſtari diwâs ſtundâs nonahwê leeſas ſehrgas, dilona un dauds zitu ſlimibu dihgļus. Beidſot Wahzu mahzito komiſija, kura bij aiſſuhtita uſ Bombeju pehtit mehri, eewehroja, ka mehra dihgli teeſchâ ſaules gaiſmâ jau pehz weenas ſtundas nobeidſahs.

Pats par ſewi protams, ka gaiſmas eeſpaids ir jo ſekmigaks, jo ilgak ta kahdu leetu apſpihd; bet ari gaiſa ſkahbekļis weizina ſcho eeſpaidu.

Peeminetee aiſrahdijumi beſ ſchaubahm peetiks, lai waretu nogiſt ſaules gaiſmas wareno noſihmi weſelibas ſinâ.

Pahrejot uſ zitu weſelibas weizinataju — gaiſu — ſihkak nemineſchu leetas, par kurahm jau dauds reiſ rakſtits: ka beſ gaiſa weſeliba eet poſtâ, dſihwiba beidſahs un tà wehl. Tikai peemineſchu daſchas parahdibas, kuras ſkaidri leezina par dabas darbibu weſelibas labâ.

Gaiſs, kà ſinams, ſaſtahw no daſchahm gahſehm, no kurahm ſkahbekļis un ogļu ſkahbe paſchas ſwarigakahs: pirmais ir weſelibai un dſihwibai nepeezeeſchams, pehdejâ gifts. Gaiſa ſaſtahws nekad nemainahs, kadehļ noſkahrſtams, ka dabâ ir lihdſekļi, kas netik ween aiſween rada no jauna ſkahbekļi, bet ari iſnihzina ogļu ſkahbi. Jo zitadi ſkahbekļa krahjums dabâ reiſ buhtu patehrets, un proti pehz 900,000 gadeem, kà kahds pehtneeks aprehkinajis. Bet kad eewehrojam, ka gaiſa ſkahbekļa pamaſinaſchanahs par ſimto daļu jau kaitê dſihwneeku weſelibai, tad waram weegli nogiſt, ka gaiſs taptu drihſ nederigs dſihwibas uſtureſchanai, kad dabai nebuhtu lihdſekļu, atjaunot patehreto teeſu. Zilwezei par laimi lihdſſwaru gaiſa ſaſtahwâ uſtur ſtahdu darbiba, kuri paſtahwigi ſadala ogļu ſkahbi un raſcho ſkahbekļi. Wiſi ſtahdi, kuri apklahj ſemes wirſu, raſcho pa gadu peezpadſmit reiſes wairak ſkahbekļa nekâ wiſi ſemes lodes apdſihwotaji ſpehj patehret. Sinadami, no zik leela ſwara ſaule un ſtahdi, lai gaiſa ſaſtahwa lihdſſwars nemainitos, waram ar pilnu teeſibu jautat: kas noteek ar pilſehtu gaiſu, kur naw nedſ ſaules nedſ ſtahdu, waj ſeemâ, kad ſtahdi duſ? Ari te daba iſpalihdſ. Pateizotees gaiſa ſtraumehm un wehjeem gaiſa gahſes ļoti ahtri ſawâ ſtarpâ ſamaiſahs, un pilſehtâs no elpoſchanas un degſchanas raduſehs ogļu ſkahbe „uſ wehja ſpahrneem" aiſpluhſt tahdâs weetâs, kur no winas ſaule un ſtahdi atſchkir ſkahbekļi, kurſch tad tahdâ pat zelâ nokłuhſt pilſehtâs. Tad tahļak wehjſch tihra gaiſu no daſchadeem ſweſcheem peemaiſijumeem — wehjſch tos iſkaiſa un iſputina uſ wiſahm malahm, tahdâ kahrtâ maſinadams waj iſnihzinadams no peemaiſijumeem zehluſchahs kaites; wehjſch ari iſwehdina muhſu dſihwokļus. Waretu wehl apluhkot gaiſa straumes, elektriziteti u. t. t., bet tas aiſweſtu par tahlu. Tadehļ pahreeſim uſ ſemi un uhdeni.

Kahds pehtneeks noſauzis ſemi par „dſihwibas krahtuwi"; wina ir milſiga uhdens, ſiltuma un baribas weelu krahtuwe ſtahdeem, beſ kureem neweena dſihwiba paſaulê naw domajama. Bet neween te meklejama ſemes leelâ noſihme, winai leelâ mehrâ peemiht ari ſpehja, ſargat weſelibu.

Dauds ſeem gan ſinams, ka zaur ſemi iſplatahs lipigas ſlimibas, beſ maſ eewehro, ka ſeme puhlejahs muhs iſſargat no kaunuma. Wiſi atkritumi, kuri dſihwê paleek pahri, nokłuhſt ſemê, kur tee ſatruhd un iſnihkſt. Tahdâ kahrtâ ſeme tos neween padara par dſihwneekeem nekaitigeem, bet pahrwehrſch ari par derigu uſturu ſtahdeem. Pilſehtas, kuru ſeme uſnem netizamu daudſumu wiswiſadu atkritumu, puhſtamu weelu un ſlimibu dihgļu, der par leezibu nerimſtoſchai darbibai un milſigajam darbam weſelibas labad, kurſch noteek apakſchſemes weſelibas kopſchanas darbnizâ. Kad pilſehtu ſeme nepaſtrahdatu ſcho labdarigo darbu, tad jau ahtri ween wiſi eedſihwotaji ſaſlimtu un warbuht pat iſmirtu.

(Turpmak beigums.)

Pahrtikas beedribu eewehribai.

12. Dezembrî ſchinî gadâ Baltijas ſaweenoto pahrtikas beedribu komiteja notureja ſawu paraſto kahrtigo ſehdi, pee kuras ſchoreiſ kà weeſi peedalijahs II. Rigas pahrtikas beedribas preekſchneeks Legſdina kungs un ſchihs beedribas lozekļi: Kraſtina, Terrapinga un Maurina kungi, Ilgezeema pahrtikas beedribas preekſchneezibas lozekļi: Sarina un Dinwalda kungi. Sehdê tika eekuſtinati un apſpreeſti wairak jautajumu, kahdâ zelâ uſlabot pahrtikas beedribu ſtahwokļi un ar kahdeem lihdſekļeem panahkt un uſturet weenibu ſcho beedribu ſtarpâ, maſakais tik ilgi, kamehr nodibinaſees un uſſahks ſawu darbibu Kreewu kooperazijas beedriba Peterburgâ. Schinî un tapat ari pagahjuſchâ ſehdê taiſitos nolehmumus komiteja weenojahs wehl tekoſchâ gadâ wiſahm beedribahm paſinot.

I. Lai weizinatu dſihwaku intereſi preekſch ſchihm beedribahm paſchu beedru ſtarpâ, komiteja grib iſdot broſchuru, kuras ſaturs ſihmeſees taiſni uſ pahrtikas beedribahm un winu rihzibu, winâ tiks aprahdits: kas ſchihs tahdas par beedribahm un kahdam noluhkam tahs teek dibinatas, kahds labums kaudim no tahm, kà winas dibinat un wadit, kas wajadſigs preekſch winu ſekmigahs darboſchanahs, kà eerihkot weikala kontroli, kahdi praktiſki nowehrojumi eeguhti beedribu wadibâ u. t. t. Buhtu eeteizams beedribahm pehz eeſpehjas jo leelâ mehrâ ſcho broſchuru iſplatit ſawu beedru ſtarpâ, jo tà winas wisdrihſak ſawu mehrķi aiſſneegtu. Beedribas top luhgtas, paſinot komitejai lihdſ 15. Janwarim 1900. g., zik eksemplarus winas wehlahs no minetahs broſchuras, ko nahkoſchâ generalſapulzê ſawu beedru ſtarpâ iſdalit.

II. Uſaizinot pahrtikas beedribas peedalitees pee daſchu pretſchu kopigas eegahdaſchanas, komiteja tanîs domâs, ka miltus un zukuru jau ſchimbrihſcham waretu gan ar ſekmehm kopigi wagoneem paſtellet no pirmeem awoteem; par pretſchu nonemſchanas kahrtibu, zeļa iſdewumeem un zenahm beedribahm zirkularôs ſinots tuwaki. Beedribas, kuras

Paſpahrnê.

Sinojums

par 1899. gadâ Widſemê iſnahkuſcheem laikrakſteem un grahmatahm. Preekſchâ laſits Latw. Liter. beedribas ſapulzê 8. Dezembrî 1899. gadâ no Widſemes direktora mahzitaja G. Hillnera.

Apgalwo, ka kreetnakee darbi Latweeſchu rakſtneezibâ neparahdotees tik dauds grahmatâs, kà laikrakſtôs. Grahmatâs wairak iſnahkot tahdi raſchojumi, kas laikrakſtôs neeſot weetu atraduſchi. Waj ſchis ſpreedums ir pareiſs, to es neuſnemos apgalwot. Tikai to eewehrojot, es eeſahkſchu ſchoreiſ ar laikrakſteem.

„Austrumê" paſinoja, ka tam par paſtahwigeem lihdſſtrahdneekeem peeſtahjuſchees cand. theol. A. Needre un mahzitajs W. Plutte. A. Needras ſtahſts „Lihduma duhmôs" ſahkahs ar ſpredika atſtahſtijumu. Schinî ſprediķi kandidats Strautmalis ſawai dſimtenes draudſei pirmo reiſ ſpredikojot weetejâ muiſchkunga klahtbuhtnê, iſſaka pateeſibu, ka winas meitas ļaujotees no muiſchkunga paweſtees. Wezais mahzitajs winam ſtarp zitu wehlak iſſlaidro, ka tas, ko winſch uſ weenu fazijis, wehlak weegli waretu tikt ſihmets uſ wiſu kahrtu. Kad lihdumu dedſina, nedrihkſtot wiſu meſchu eeraut breeſmâs. Wehlak bilde tà teek ſihmeta, ka Wahzu kultura peelihdſinata eeſtrahdatam tihrumam, bet Latweeſchu kulturas zenteeni lihdumam. Ar tihpiſku perſonu palihdſibu un ļoti peewilzigâs ſarunâs autors mehgina atriſinat daſchadus problemus un fareſchgijumus (tee laikam tee duhmi), kas ir ſakarâ ar Latweeſchu tagadnes zenteeneem. Lihdſâs kandidatam, kas wairak nododahs tikumibas un ſaimneezibas jautajumeem, ſtahw wina brahlis. Tas ir inſcheneers, darba ſpehzigs un peetizigs zilweks, kas wiſu pat no ſemakâ ſtahwokļa paſihſt un kas teek tehlots kà ſaimneeziſkahs-teknifkahs labklahjibas zelmu lauſejs. Treſchais brahlis ir mahjâs, no ſahkuma dſehrajs, bet wehlaku atmet dſerſchanu. Otrâ puſê mehs faſtopam ſon Sandenu, kas ar ſawu iſmanibu gruhtôs brihſchôs prot iſpalihdſetees un pee ſaweem ſemneekeem labi paſihſtams, bet tikumibâ panihzis, wezo baronu, kas ihſts goda wihrs, ſmalkjuhtigs un laipns, un baroneeti, kas peeſchkir wehribu paraſtajeem kahrtu aiſſpreeduweem un tenkahm. Jaunais barons ir jauneklis, kas ahriſemes augſtſkolu gudribâ weeglprahtigi uſnem daſchadus plahnus, bet wairak nodarbojahs ar makſchkereſchanu, kamehr inſcheneers lauſa galwu par purwu noſuſinaſchanu. Tikai Dezembra m. burtnizâ buhs ſtahſta beigums. Tadehļ galigu ſpreedumu es par to wehl newaru dot, tikai tikdauds waru fazit, kaut ari nepeekriſtu ſarakſtitaja eeſkateem Latweeſchu jautajumâ, ka te mums ir ļoti nopeetni nemams, fatura bagats, ar ſirdsaſinim rakſtits gabals, kas eewilno daſchadas domas. Waloda ir ſewiſchki daiła ſkaiſtajôs tehlojumôs if dſihwes meſchâ, purwâ un fabrikas telpâs. Semneeku waloda ir tautiſka. Waretu wehletees wehl wairak darbibas. Runats teek wairak nekâ wajadſetu, par peem. ka Latweeſchu literatam un wina ſeewai — Wahzeetei jadſihwojot pawiſam ſewiſchki, ſawruhp no ziteem, bet neteek tehlots, kà tahda dſihwe lai noteek. Paraſtais romanu tehlojums: wakarinas ar dſeedatajahm beſ baſchas wareja iſpalikt.

Garais ſtahſts „Neſpehzigâ dwehſele" naw iſdewees. Te ir runa par kahdu ahrigi un eekſchkigi weentuligu Latweeſchu teologu. Otra ſtahſta puſe, kas noteek Rigâ, naw dſeja, bet tenkas if pateeſibas, perſoniga ſtrihdus rakſta eetehrpums ſtahſta leekâ gihmi.

W. Plutte ihpaſchâ nodalâ „Dſimtene" garakôs rakſtôs pahrrunâ faimneezibas jautajumus, wiſpahri leetiſchkâ un pamatigâ kahrtâ. Par peem., lai aiſkawetu lauzineeku aiſeeſchanu uſ pilſehtahm, winſch eeteiz nodibinat dauds ſihkas faimneezibas. Tad winſch apzer pagaſtu magaſinas, kuras winſch atron par peepaturamahm, apſpreeſch rakſtneeku algoſchanu, pee kam winſch leek preekſchâ paaugſtinat laikrakſtu makſu. Trijeem mehneſchrakſteem winſch rehkina kopâ 12,000 laſitaju, 6 nedeļas laikrakſteem 20,000 laſitaju un 2 deenas laikrakſteem 16,000 laſitaju. Apzerot krogu jautajumu, winſch iſteiz wehleſchanahs, ka krogi tiktu ſlehgti un ihpaſchneekeem atlihdſinats; beedribâs winſch eeteiz weenu dalu no amata wihreem obligatoriſki no jauna wehlet. Sewiſchki pamatigi winſch pahrrunâ jautajumu par mahzitaju eenehmumeem, peeweſdams pee tam dauds wehſturiſku un ſtatiſtiſku ſinu. Bet wina poſitiwee preekſchlikumi, kà uſlabot ſcho leetu, atgahdina wairak pamahzibas no rakſtama galda, nekâ nowehrojumus no praktiſkahs dſihwes. Gaiſchi manama partejiba ſemneekeem par labu ir peem. tani weetâ, kur teikts no ſemneeku mahju ihpaſchneekeem. ka tee negribeſchot arweenu ļaut dalit ſawu ſemi, ja wairak faimneezibas tiktu dibinatas, bet pee leelgruntneekeem nemaj neteek winu wehleſchanahs peemineta, par ſcho jautajumu runajot. Pluttes waloda ir moderni ſaufa. Sweſchwahrdus winſch wareja beeſchi atlaiſt, par peem. „ſporadiſki" weetâ wareja teikt „reti".

Sawus zenteenus winſch iſſaka kahdâ dſejoli „Solijums":

Es zihnu neprotu ar ſchkehpu afu
Un newehlos, lai fahrtahs af'nis pluhſt,
Bet taiſnibu un gaiſmu gan es praſu,
Lai wezu aiſſpreedumu wara luhſt.
Par eerozi lai top man tſchaklâ ſpalwa,
Par eenaidneekeem tumſîb's draugu bars,
Pehz zihnas wehlos tikai weenu balwu:
Lai katrâ buhdâ eeſpihd gaiſmas ſtars.

Wiſai kreetns apzerejums Latweeſchu rakſtneezibâ un walodas wehſturê ir L. Behrſina darbs: „Christophorus Fuereccerus", ko ſarakſtitajs eeſkata par ſtuhra akmeni wiſai ſcholaiku Latweeſchu dſejai. Kà walodneeks winſch bijis pirmais lihduma lihdejs, kà dſejneeks winſch wehl tagad audſinot Latweeſchus deewbijibâ un dſejas garâ.

J. Krodſneeka darbs „Brahlu draudſe Widſemê" no 1729.—1744. g. leekahs buht maſak iſſtrahdats pehz pirmawoteem, nekâ pehz Plitta, Jul. Eckardta un Th. Harnacka darbeem. Wiswairak winſch eewehrojis jautajuma tautiſko un ſadſihwes dalu. Tizibas un baſnizwehſtures leetâs, es domaju, ſarakſtitajam naw ihſti pareiſs ſpreedums. Par toreiſejo lauku garidſneezibu iſſazits naidigs ſpreedums. Par muiſchneekeem, kas paſchi peedereja pee Hernhuteeſcheem un pagehreja luhgſchanas namu un ſkolu zelſchanu, ſarakſtitajs iſſakahs tà, it kà tee to no paſchmihlibas buhtu darijuſchi . . . „muiſchneezibu te nemudinaja nekahdi ſewiſchki zilwezes mihleſtibas prinzipi . . . wini tik wehlejahs eeguht few kreetnus, uſtizamus, ſtrahdigus un fahtigus kalpus . . ." Tad ari tehws ir paſchmihlis (egoiſts), kad tas ſawu dehlu audſina par kreetnu ſtrahdneeku. Tehlojums ir ſkaidrs un faiſtoſchs.

Teodora aſprahtigais apzerejums „Par tautibu rakſtneezibâ", norahda, ka tautiba rakſtneezibâ peekopjama ſinamôs ſinibu ſarôs (walodneezibâ un etnografijâ), zaur tautas dſihwes jautajumu iſtirſaſchanu, zaur dſejiſkeem tehlojumeem.

Mahzitaja Ehrmana rakſts „Tizeſchana un ſinaſchana", aiſrahdot uſ Diboa-Reimona un Betteksa rakſteem, ſtahjahs pret plahtiſchanos ar materialiſkeem eeſkateem ſewiſchki pee puſiſglihtoteem. Daſchs kas te iſdewees ļoti teizami iſteikt, tà, ka ari wiſpahribai buhs ſaprotami. Stoikeeſchu un Epikureeſchu mahzibu ſakarâ weſchana ar intelektualiſmu un miſtiziſmu ir nepareiza. „Quod non ante fuerit in sensu" ir tulkots: „kas nebuhtu eepreekſch bijis prahtu parahdibâ;" labaki buhtu teikt: „naw parahdijees prahteem."

Ari zitadi, zik tahli es burtnizas eſmu laſijis, tahs paſneedſ dauds puſigu, laſiſchanai derigu ſaturu, ſewiſchki „ſihkumu" nodala, kas ar leelu ruhpibu teek apſtrahdata. Weenkahrſcham zilwekam gan tur maſ ka. Bildes uſ drukas papihra naw labi iſdewuſchahs.

„Mehneſchrakſts" paſneedſ leelaku romanu „Riga" no Poruku Jahna, kas lihdſ ſchim wairak paſihſtams kà ſihkaku un ſimboliſtu garâ ſarakſtitu ſkizu ſazeretajs. Kas te zeretu atraſt Rigas ſadſihwes bildi, tas peewilahs. Tikai romana waronis, kahda bagatneeka dehls, kas zaur traku dſihwi palizis pa laikam garigi flims, war modinat daſchâ ſinâ pſikologiſku intreſi. Zitas perſonas ir nenoteiktas. Ari kà tagadnes laika bilde waj kà dſeja romans neko neapmeerina. Sazeretajs ir kehrees pee tahda uſdewuma, ko tas naw warejis iſpildit. Pee tam ſchkeetahs, ka tahs aprindas, ko autors gribejis tehlot, winſch pats ihſti naw paſinis. Kahds jauns Latweetis, ar teknifku iſglihtibu, kas no ſahkuma leek no ſewis dauds ko gaidit, wehlaku aiſzelo, tà ka wehlak par winu nemaſ wairs naw runa. Kahdâ ihſakâ ſkizê Afpaſija tehlo nabaga ſehnu, kas preekſch ſawas aklibas dabun redſet teatra brihnumpaſauli un wehlaku nabagu mahjâ par to ſapno.

(Turpmak wehl.)

wehletos schim mehginajumam peebeedrotees, top luhgtas sinot par to komitejai lihdſ 15. Janwarim 1900. gadâ.

III. Peeprasit beedribahm, waj tahs neusnemtos kahrtigi peesuhtit daschahm Rigas beedribahm sawus produktus, kà: schahwetu zuhkas-gaku, sweestu un ausas. Ar sinojumeem un nosazijumeem schini leetâ jagreeschahs taisni pee komitejas.

IV. Sarihkot pahrtikas beedribu pilnwarotu delegatu sapulzi nahkoschâ gada Aprila mehnescha pirmajâs deenâs, lihdſ kuram laikam ari isluhgt no waldibas wajadsigo atkauju, pee kam komiteja beedribahm aisrahda, ka jau nahkoschâ generalsapulzê tahm deretu iswehlet schai sapulzei delegatus, un eeteiz jo sitti peedalitees un zaur to weizinat un pabalstit reis ussahkto saweenibas leetu; zerams ari, ka lihdſ tam laikam jau buhs apstiprinati Kreewu kooperazijas beedribas statuti.

V. Usaizinat pahrtikas beedribas, lai tahs ari no sawas puses peedalitos nahkoschâ delegatu sapulzê ar kahdeem preekschnesumeem, projekteem, preekschlikumeem, kas sihmejahs uſ scho beedribu eekschkigo un ahrejo darbibu. Kad un kur delegateem sapulzetees — komiteja sinos beedribahm, tikſlihdſ preeksch tam no waldibas buhs dabuta wajadsigà atkauja.

VI. Usaizinat pahrtikas beedribu preekschneezibas, lai tahs, buhdamas ar sawu statutu nepilnibahm wistuwak pasihstamas, apsihmetu taisni to, kas winôs buhtu pahrgrosams un papildinajams, un tad schihs peesihmes lihdſ ar pascheem statuteem eesuhtit komitejai.

Nahkoschâ komitejas sehde nolikta uſ 16. Janwari 1900. gadâ II. Rigas pahrtikas beedribas telpâs, Aleksandra eelâ № 103, no pulksten 10 rihtâ.

G. Wulffs,
Baltijas saweenoto pahrtikas beedribu komitejas rakstwedis.

No ahrsemehm.

Uſ kara-lauka kuru katru brihdi sagaidama leelska kauja. Bullers pahrgahjis par Tugelas upi un dodahs uſ Ledismitu, atswabinat eespostotos kara-beedrus. Pehz daschahm priwatahm sinahm Ledismita jau esot atswabinata. Tà ka schi sina wehl neapstiprinajahs, tad newar neko galwot par winas pateesibu: tas jau sen sinams, ka Angli kahrot kahro tahdas sinas, naw jau brihnums, ka kahds joku Pehteris nemahs tos drusku pasobot. Bes tam jaunajeem kara wadoneem feldmarschalam Robertam un lordam Kitscheneram ari japarahda sawas spehjas. Tad Angku karaspehks zaur pehdejo palihga pulku peenahkschanu ari stipri pawairojees. Tà Bullera pulks ween buhs kahdi 35,000 wihru, Ledismitâ swilpo kahdi 10,000 Angku, turpretim Buhrus rehkina sche uſ 25,000 wihreem. Pahreeschana par Tugelas upi turpinajusees weselu deenu. No eesahkuma gan Buhri, kas bijuschi tikai pahri werstes tahku, Angkus duhschigi ween apschaudijuschi, bet kad Angli sahkuschi dot uguni pretim, Buhri laiduschees behgt. Agrakee saudejumi Angku kara wadoneem ari dewuschi labu mahzibu. Pehz jaunakahm sinahm Bullers atrodotees kahdas 18 werstis no Ledismitas, bet Bullera beedrs generalis Warrens tikai kahdas 9 werstis. Kara ministrija un generalis Roberts dewis Warrenam pawehli isturetees ar leelako apdomibu, jo wiseem bail no Buhru weikli sarihkotahm paslehptuwehm. Domà, ka Buhri tik ar wisgudribu kahwuschi Angkeem tik weegli pahreet par Tugelas upi, lai wehlaki tos waretu weeglaki sakaut.

Ari zitadi jaunee Angku kara wadoni sahk sparigaki rihkotees: uſ reetruma kara-lauka lords Meturns atzelts no sawa amata. Pehdejais pee saweem apakschneekeem bijis wisu zeenibu saudejis: ne saldati, ne ofizeeri tam negribejuschi wairs klausit. Bes tam israhdijees, ka tikai zaur Metuena wainu Angli kaujà pee Magerfontenas (Dezembra m.) saudejuschi lihdſ 1500 wihru.

Ari Meſkingà stahwoklis wehl naw neko grosijees, bombardeschana wehl arweenu turpinajahs, bet bes sewischkeem panahkumeem. Pee Moder-Riweras un Rendsburgas notikuschi masaki kautiņi; no abahm pusehm krituschi pahris desmit zilweku, ari pee Kimberlejas agrakais stahwoklis naw neko grosijees.

Ka Angku waldiba wehl tik weegli nezer uſ uswaru, leezina jau tas, ka wehl schonedeł teek uſ Afriku suhtiti jauni palihgu pulki: 3710 zilweki, 2210 sirgi un 72 leelgabali. Ja ari Buhri ar pilsehtu aplehgereschanu mestu meeru un atkahptos Transwales un Oranschas kalnôs, tad Angkeem ta wehl buhtu koti masa uswara: kalnôs ar saweem smagajeem eerotscheem Angli teem wehl masak ko warehs padarit nekà tagad un tà karsch war wehl turpinatees nenoteiktu laiku; bet tas, sewischki Angkeem, kam tagad Indijà un zitâs malâs spehku wajadsigs, buhtu koti nepatikami. Wisas lihdſ schim ispaustahs baumas par meera lihgschanu israhdijuschahs par nepateesahm. Uſ scheem noteikumeem, ko Angli tagad grib, Buhri laikam sawas galwas atdos, bet nekad meerus nepeenems. —

Anglijà ministrijai wajag atkal naudas preeksch tahkakas kara weschanas. Oktobrî p. g. dabutee 100 miljonu rubku isgahjuschi, ka naw ne bijis ko redset. 18. Janwari sahksees atkal parlamenta sehdes un ministru preekschneeks domajot peeprasit tautas weetneekeem wehl kahdu pohri simts miljonu rubku preeksch kara wajadsibahm. Awises jau ari raksta, ka Anglu weikalneeki nemaſ nekannotees uſ tehwsemes rehkina eedsihwotees miljonôs. Tamdehł ari muhki apgahdati tahdi, ka labs wehjsch tos war gar semi nopuhst un Angku saldati muhschigi suhdsahs par sliktu un samaitatu baribu. Par naudu jau nu gan tahdeem leelmaneem kà Angli maſ behdas — bet tahs uswaras, tahs uswaras, ka tahs waretu par naudu nopirkt! —

Wahzijas draudsibas juhtas pret Angliju kà ar auksstu uhdeni apleetas zaur pehdejeem notikumeem. Wahzeeschi newar peedot Angkeem twaikona „Bundesratha" apzeetinaschanu. Esot nu gan atrastas flintes, bet tahs bijuschas ne kara, bet medibas flintes un tad ari — tikai duzis! Tagad nu gan twaikonis palaists wakà un Angli atwainojuschees, bet ar to Wahzeescheem nepeeteek. Lai nu kaut kahdejadi liktu sajust Angkeem sawas dusmas, tad aisleegts Kruppa fabrikai isgatawot granatas preeksch Angkeem, ko tee tur pastellejuschi leelakà daudsumà. Ari kahdà nupat walsts-saeimà turetà runà grahfs Bülows isteizees pret Angliju loti wehsi. Starptautiskais stahwoklis tagad esot gluschi nopeetns. —

Italijà, Turinas tuwumà ussprahguse gaisâ dinamita fabrika, pee kam nonahweti kahdi 12 strahdneeki un wairak eewainoti. — Senakà ministru preekschneeka Krispi dehls Luidschi noteesats uſ 4 gadeem pee zeetuma soda darbeem. Winsch bij nosadsis sawai draudsenei, kahdai grehseenei, dahrgu rotu 15,000 rubku wehrtibà. Spreedums taisits aiſ sagla muguras, kamehr tas — aiſ dewineem kalneem! —

Spahnijai karlisti nedod meera. Wiskajas apgabalà polizeja usodusе un apkihlajuse kahdas 300 flintes un 10,000 patronas un ari zitadus kara eerotschus. Gan jau karlisti pratihs atkal jaunus eerotschus eegahdat. —

Indijà sahk plosites dumpis. Kà iſ Bombejas sino, tad Bengales apgabalà wairak simtu eedsimto sadumpejuschees un eenehmuschi kasarmes. Waldiba issuhtijuse weselu regimenti saldatu. Notikuse asinaina kauja, kurà dumpineeki gluschi sakauti. Waldiba spehruse sokus, lai turpmak tahdas leetas nenotiktu. Bet gruhti zeret, ka tur ar sobeneem un schtiku meeru eedehstihs. Indijà schogad tuhkstoscheem zilwekeem naw maises, bet bads ir tas breesmigakais dumpineeks. Bet Angku wehrība, kas agrak ar labprahtigahm dahwanahm Indijà atweegloja bada gadus, tagad saistita uſ karalauka. —

No eekschsemehm.

No Peterburgas. Par walstspadomes preekschsehdetaju ari schinî 1900. g. Wisaugstaki apstiprinats Wina Keisariskà Augstiba Michails Nikolajewitschs.

— Ar Wisaugstako ukasu no 1. Janwara sch. g. nodibinats **jauns departaments** — ruhpneezibas, sinibas un tirdsneezibas departaments. Jaunahs eestahdes pahrsinà atradisees tautas isglihtibas un darba nodroschinaschanas jautajumi semkopibà, ruhpneezibà un tirdsneezibà.

— **Bischu suhtischana.** Dselszeku wirswaldê eekustinats jautajums, pamasinat suhtischanas maksu par bitehm un bischkopibas peederumeem, kas teek suhtiti pa Kreewijas dselszeekeem.

Jauna gada deenà Wisaugstaki apbalwoti: ar Wisaugstaku pateizibas rakstu — ahrleetu ministris grahfs Murawjews; ar Wisaugstakeem raksteem — walstspadomes lozeklis Semenows lihdſ ar Aleksandra Newska ordeni ar briljanteem un pilsgalma meistars Netschajew-Malzews lihdſ ar Aleksandra Newska ordeni; walstssekretars Plewe eezelts par Somijas ministri-walstssekretaru; pilsgalma ministris Abasa paaugstinats par ihsteno slepenpadomneeku; ar Baltà Ehrgla ordeni apdahwinati semkopibas un domenu ministris ihstens slepenpadomneeks Jermolows un ar Sw. Wladimira 2. schkiras ordeni Eekschleetu ministerijas pahrwaldneeks jegermeistars Sipjagins. Ar Wladimira 3. schkiras ordeni — Rigas mahzibas apgabala inspektors Popows; ar Annas 2. schkiras ordeni — Rigas mahzibas apgabala inspektors Sajantschkowskis; ar Annas 1. schkiras ordeni — Rigas apgabala teesas presidents fon Klugen; ar Stonislawa 1. schkiras ordeni — Rigas Nikolaja gimnasijas direktors Sirojetschkowskis; ar Staniſlawa 2. schkiras ordeni — Widsemes gubernas tautskolu inspektori Wembers un Prawdins, gimnasijas skolotaji Ssallos Leepajà, Okunows un Kallinikows Jelgawà; ar Annas 3. schkiras ordeni — gimnasijas skolotajs Tochws Jelgawà; ar Annas 1. schkiras ordeni — Jelgawas Apgabala Teesas presidents Stremouchows; ar Wladimira 3. schkiras ordeni — Leepajas gimnasijas skolotajs A. Grosets; ar Wladimira 4. schkiras ordeni — Kursemes tautskolu direktors Branzews; ar Annas 2. schkiras ordeni — Jurjewas uniwersitetes profesors Ohse, Maskawas uniwersitetes lektors J. Welme un Jelgawas-Bauskas apgabala meerteesnesis Kronhellms; ar Annas 3. schkiras ordeni — Grobinas-Aisputes aprinka preekschneeks barons Pauls f. Drachenfels un Tukuma pilsehtas skolu inspektors Juschko; ar Staniſlawa 3. schkiras ordeni — tizibas mahzibu skolotajs Nehleps Jelgawà un gimnasijas skolotajs Bergmans Leepajà.

Latweeschu laikrakstu leetà „Rischsk. Westniks" raksta, ka pehdejà laikà wairak personas gribejuschas isdot wehl jaunus Latweeschu laikrakstus, bet nedabujuschas atkauju, tapehz ka tagadejais Latweeschu laikrakstu skaits peenahzigà weetà atsihts par pilnigi peeteekoschu preeksch Latweeschu lasitaju wajadsibahm.

Zihna pret netiklibu. Daudsahm jaunawahm par maisi un usturu gahdajot jaatstahj tehwa mahjas, wezaki, dsimtene, jadodahs sweschumà darbu un weetu meklet. Neko nepeedsihwojuschahm, koti beeschi maſ waj nemaſ isglihtotahm, tahm jaeekkuhst leelpilsehtas drubschainà dsihwê, kur kaunprahtigi zilweki, isleetodami sew par labu meitenu nesinaschanu un speedigos apstahkkus, eewed tahs postà galejà un pasuschanà. Sawus tihklus schee neleeschi ismet jau koti beeschi dselszeku stanzijâs, tikko jaunawas iskahpj no peenahkuschà wilzeena un brihnodamahs apluhko apkahrtni. Glihts, spizs kungs peedahwajahs jaunawai, waj ta newehletos labu weetu dabut. Darbs weegls — schis tas japaschuj, waj preekschà jalasa, waj zits kas tamlihdsigs — alga ari itin laba. Meitene, nesin zik laimiga un newar galet nemaſ pateiktees. Bet deemschehl tahdas weetas ir kahdâs leelpilsehtas nomales kneipês waj netiklibas perekkôs. Ir pat gadijumi, ka jaunawa no peestahtnes nokluhst taisni — atklahtà mahjà. Atmoschanahs ir breesmiga. Isbehgschana ne katrureiſ eespehjama, draudſ, lahsti, siteeni, waras darbi — tee seko weens pehz otra, un nelaimigai meitenei atleekahs waj nu nahwe, waj — negods. Lai tadehł nebrihnamees, ka ne katrai jaunawai ir duhschas nopirkt brihwibu par seedoscho dsihwibu. Pawisam scho nebuhschanu schimbrihscham naw eespehjams nowehrst, tatschu mums japreezajahs par kuru katru soli, kas darits schinî leetà un schai leetai par labu. Rigas ewangeliskà beedriba „Betabara" nu greesusees ar luhgumu peenahzigà weetà, lai kauj iskahrt sludinajumus dselszeku stanzijâs leelakâs pilsehtâs un 2. un 3. klases wagonôs uſ Rigas-Orlas, Baltijas, Rigas-Pleskawas un Leepajas-Romnu dselszeekeem. Sludinajumi buhtu drukati Kreewu, Wahzu un Latweeschu walodâs un teem buhtu schahds saturs:

„Jaunahm meitenehm un seeweetehm no ewangeliskahs beedribas: „Betabara" Rigà.

Beedinajums.

Jaunahm meitenehm un seeweetehm, kas zeko, dod padomu, ar leelako usmanibu peenemt aisrahdijumus, padomus un labu weetu peedahwajumus no winahm nepasihstamahm personahm. Tahdeem peedahwajumeem nereti ir peewilschanas noluhks. Tapehz jaunawas un seeweetes, kas atbrauz minetôs pilsehtôs, usaizina greestees sche norahditâ weetà, kur tahm tiks pasneegti nepeezeeschamee padomi, aisrahdijumi un palihdsiba."

Tad seko pilsehtu saraksts, kurà starp zitu atrodahs Riga, Peterburga, Maskawa, Karkowa, Odesa, Warschawa un t. t.

Zik sinams, tad no zeku ministra kga schis luhgums eewehrots un schee sludinajumi schinîs deenâs tikschot islikti minetâs weetâs. Wehlejams tikai buhtu, ka sludinajumus iskahrtu peeejamâs un weegli saredsamâs weetâs.

Krona nodokli no nekustinameem ihpaschumeem 1900. g. Kursemê aprehkinati uſ 94,000 rubku.

Preekschsihmigahs saimneezibas un ismehginaschanas lauku pamata kapitals kà „Semkopis" sino, jau tiktahl peeaudsis, ka schogad wareschot jau ussahkt preekschdarbus. Kaut muhsu semkopji ari turpmak neaprimtu weizinat scho teizamo darbu!

Klauschi un nodewas kestereem par labu, kà „Jurid. Gas." sino, pehz waldoschà senata isskaidrojuma jaispilda lauku muischahm (Landgut), kà ari semneeku pagasteem lihdsigà mehrà tiklab no weenas, kà no otras puses.

No Odesas. Jauna slimniza. 30. Dezembri sche eeswehtita slimniza preeksch fabriku strahdneekeem. Tą ir milsiga ehka, ehrti eerihkota, ar elektrisku apgaismoschanu un ismaksajusi kahdu 153,954 rubki. Ta ir Kreewijâ pirmà tahda eestahde, kur saweenota slimniza ar ambulatoriju preeksch fabriku strahdneekeem.

No Saratowas gubernas. Nelaimes gadijums basnizà. Mas-Usenas basnizà pirmà Seemas-swehtku deenà basniza bijusi pahrpildita no deewluhdsejeem. Koris (luktas) neisturejis smagumu un nogahsees semê. Kahdu 40 zilweku pawisam nospeesti, daudsi eewainoti. Basniza bijusi nesen buhweta.

No Peterburgas. Par preses wirswaldes preekschneeku pagaidam eezelts knaſs N. W. Schachowskoi, nelaika Igaunu semes gubernatora brahlis.

No Schaimes (Kaunas gub.). Naktî no 17. uſ 18. Dezembri schejeenes meestinà tika isdarita **pahrdroscha sahdsiba:** iſ schejeenes krahj- un aisdewu kases issaga 42 pudus smagu naudas skapi. Sahdsiba isdarita zaur logu, bet tà ka skapis bijis leelaks kà logs, tad logam blakus issahgeti diwi balki. Brihnums, ka neweens sagku rihzibu naw pamanijis, lai gan kases mahjà ir wairak eedsihwotaju. Sagki mineto naudas skapi aisweduschi uſ netahlu esoscheem kruhmeem un tur to atlaususchi waj atsituschi ar kahda weetejà kaleja ahmureem, kurus tee iſ kalejam peederoschahs smehdes bija issaguschi. Teiz, ka tee smehdi aplaistijuschi ar petroleju un mehginajuschi to aisdedsinat. Daschas personas apzeetinatas, to starpà ari kalejs, kuram smehde islausta. Skaidras naudas, kà runà, skapî bijis wairak par 10,000 rubkeem un ar wiseem wehrtspapihreem ap 35,000 rubku. (D. L.)

Widseme.

No Widsemes. Sudraba medalas ar usrakstu „par zihtibu", pee kruhtim nehsajamas Staniſlawa lentê, dabujuschi schahdi pagasta wezaki: Mahrzeenes pagasta — Jahnis Birns, Pinku pagasta — Klahws Amols; pagasta skrihweri: Kraukku pagasta — Jahnis Saksſ, Waltenbergu pagasta — Kahrlis Paukens, Breslawas pagasta — Jahseps Wilme un Skultes pagasta weetneeku pulka lozeklis — Sihmans Osols.

(Widſ. G. Aw.)

No Rigas. Jaunagada sanemschana sche parasta pusnakti ar leelgabalu schauschanu un swanischanu basnizu tornôs. Bet pilsehtas eedsihwotaji, wiswairak ahrpilsehtâs, jaunu gadu sagaidot gan „uguno", gan schauj, kahds nu kuram rihks gadahs pee rokas. Tikai daschreiſ tahda schauschana war beigtees deesgan nelaimigi, jo newar jau sinat, kahdu zeku lode nem. Tà Stabu eelà kahdas mahjas zetortà stahwà weena lode eegahjuse zaur kahda dsihwokka logu un tad eelihdusi labi dsiki istabas durwis. Warbuht ka jauna gada nakti ne weenam ween isschauti logi.

— Kahds jauns grahmatu bodneeks Kurmanowa eelà no jauna gada atwehris **lasitawu,** kur par neleelu maksu warehs pahrskatit daschadus schurnakus un laikrakstus. Senak weena tahda, ihsti ehrta lasitawa atradahs Aleksandra eelà № 1, bet tagad jau labi sen, kà slehgta. Buhtu wehlejams, ka Rigà labi daudſ weetâs nodibinatos tahdas lasitawas, tad publika daschà sinà eerastu leetderigak pawadit wakigo laiku. —b—

No Rigas. Buhwes drudsis pagahjuschà gadà tê drusku masinajees: pawisam isnemtas atkaujas preeksch jaunu namu zelschanas 1313. turpretim — 1898. g. — 1592 un 1890. g. — 734. „Pr. L." domà, ka schi pamasinaschanahs stahwot saistarà ar jaunajeem buhwes nosazijumeem.

— 1899. g. pahrmeklejot daschas schaubigas weetas **apzeetinatas** pawisam 4487 personas, no kurahm nosuhtitas uſ peerakstischanas weetu 1397 personas, bet par noseegumeem teesahm nodotas 686 personas.

No Rigas. Darba truhkums Rigà, kà „Balt. Wehst." sino, schimbrihscham esot leelisti sajuhtams. Rudeni un wehl seemu daudsas fabrikas atlaiduschas labu teesu strahdneeku, daudsi amatneeki, sewischki kaleji, atslehdsneeki, galdneeki, remeschi un t. t. paschi atstahjuschi darbu un dewuschees uſ zitureeni, domadami wairak nopelnit. Bet zeribas bijuschas weltas. Daudsi atkal atbraukuschi Rigà. Ari buhwju strahdneekeem tagad ejot gruhti. „Ja tikai paspird, ka tani waj zitâ weetà atkal peenemschot strahdneekus, — pulzejahs tur weseleem bareem un gaida un gaida".

Rigas jauno pasta un telegrafa namu zelschot tuwu pilsehtas polizejai. Buhwes weeta ween maksajot 64,000 rubku.

No Jaun-Raunas. Slikta gahdiba par skolahm. Wispahr kahda apgabala attihstibas un isglihtibas stahwokli mehdſ wehrtet pehz tam, kà mineta apgabala eedsihwotaji isturahs pret skolahm. Ar schahdu mehraukłu gribu mehrot ari schejeeneeschus. Mums ir pascheem sawa pagasta skola, zeltagadus 30—40 atpakał un — gods ta laika pagasta wadoneem — ari preeksch ta laika prasibahm peeteeksch a. Bet skatisimees, kà scho paschu tehwu behli tagad isturahs pret skolu. Pats par sewi protams, ka telpas, kuras zeltas preeksch apmehram 30—40 skoleneem, newar buht derigas preeksch 75 skolas behrneem, jo tagad skolu apmeklê 75 behrni. Tapehz ari war eedomatees, kà isskatahs klasê tahdà stundà, kad wiseem skoleneem tur ir jabuht, peem. tizibas mahzibas stundâs; zitâs stundâs skoleni teek daliti, pee kam weenai nodałai wajag satilpt wehl knapakà gukamistabà. Ari gukamistabas ir tahdas, kà sliktakas newaretu dabut, un par peeleekamahm istabahm noder paspahrnes. Wisu, ko saziju par klasi, war sihmet ari uſ paschu skolotaju dsihwokleem. Kamehr nodarbojahs weens pats skolotajs, tikmehr ari ar telpahm wareja apmeerinatees, bet kad diweem skolotajeem, no kureem weens ir gimenes tehws, un deenastmeitai ir jaisteek trijâs istabinâs, no kurahm tikai weenu war saukt par istabu, bet pahrejahs diwas labaki par aisgaldahm, tad laikam, domaju, neweens wis tahdâs telpâs newehletos dsihwot. Par skolotaju algahm jasaka, ka preeksch badà nomirschanas tahs par leelahm, preeksch istikschanas par masahm. Pagahjuschâ wasarâ wisus isglihtibas draugus eepreezinaja wehsts, ka weetneeku pulks nolehmis isdarit pee skolas nama peebuhwi un wezo ehku ari pahrbuhwet, pee kam nodomajis greestees pee godajamà Jaun-Raunas muischas ihpaschneeka v. Pander kunga, kursch weenumehr kà tehws gahdajis par sawa pagasta isglihtibu, ar luhgumu, lai tas dotu wajadsigos kokus preeksch greesteem, grihdahm u. t. t. (pate skolas ehka ir muhra); bet kà sibins no skaidra gaisa, tà muhs istrauza wehsts, ka daschi scha pagasta lozekli un pat behrnu wezaki gahjuschi pee leelkunga ar luhgumu, lai tas pagastam wajadsigos kokus nedotu. Kà lai nu spreesch par muhsu nowada isglihtibu un par tahdeem wezakeem?

Kahds skolas draugs.

No Lubanes. Beedribas nama eeswehtischana. Otrôs seemas-swehtkôs schejeenes Laukſaimneezibas beedriba eeswehtija sawu jauno namu. Eeswehtischanas zermoniju isdarija mahzitaji Kades un Indina kgi. Beedribas preekschneeka weetneeks, skolotajs Pasischa kgs, apsweikdams wisus sapulzejuschos dewa pahrskatu par beedribas dibinaschanu un kà „D. L." sino, beedribas wahrdâ isteizis pateizibu Lubanes pahrtikas beedribai, kas pirmà eekustinajusi jautajumu — dibinat laukſaimneezibas beedribu, spehrusi pirmos gruhtakos sokus winas dibinaschanas leetà, Lubanes pagastam, kas bes maksas dewis semes gabalu preeksch ehkas zelschanas, baroneſei fon Wolff par buhwmateriału preeksch ehkas zelschanas ap 150 rubku wehrtibà, muischas pahrwaldneekam fon Aderkasam, kas beedribai uſ nama eeswehtischanas deenu kà „sahlsmaisi bij peesuhtijis dahwanu — 100 rubku; isteiza pateizibu wiseem, kas beedribas darbibu weizinajuschi, sewischki maturigajeem semesruhkischeem, kas newaredami zitadi palihdset, pee beedribas ehkas zelschanas bes maksas upurejuschi sawus meesas spehkus."

Kursemе.

Bijuschais Kursemes krona palatas presidents Wl. Oginzows nomiris schinîs deenâs Sewastopolê. —t.

No Leepajas. Sche nodomats isdot jaunu **Kreewu laikrakstu.** Luhgums pehz atkaujas, kà „Prib. Kraij" sino, jau eesneegts peenahzigà weetà.

Eezelti: Tukuma-Talsu meerteesneschu sapulzes preekschsehdetajs walstspadomneeks Esens par Kaunas Apgabala Teesas preekschsehdetaja beedru un Baltijas skolotaju seminara direktors walstspadomneeks Strachowitschs par Wentspils-Kuldigas apgabala goda meerateesnesi, atstahjot winu lihdschinejà amatà.

Par Leepajas bahrinu teesas preekschsehdetaju Kursemes gubernatora kgs apstiprinajis uſ sekoscheem trim gadeem dsimtsgoda pilsoni O. Melwili un par tahs paschas teesas lozekłeem A. Kleinbergi, H. Smitu, G. Kisneri un R. Feierabendu.

(K. G. A.)

Salahsmuischas basnizas preekschneeks un goda meerteesnesis, grafs Arnolds von Medems, pagahjuschà gada 25. Dezembri, 35 gadus wezs buhdams, schkihrahs no mums zaur laizigu nahwi. Tos nedaudſ gadus, kad nelaikis pehz sawa tehwa nahwes ispildija muhsu muischas dsimtskunga weetu, tas ar sawu ruhpibu, sparibu un nenogurstoschu strahdibu katrà leetà un weetà, kas wina pahrwaldibai un rihzibai bij padotas, ispelnijahs atsinibu un zeenibu. Kà draudses skolas-komisijas preekschneeks tas peegreesa sewischku wehribu skolas leetai, neweena atgadijuma nepalaisdams garam, kur swarigais skolas jautajums bij aisstahwams. Ka Sakeneeki war lepotees ar sawu stalto beedribu namu, par to pa labai daļai teem japateizahs sawam nelaikim grahfam. Weetejà konsum-beedribà tas bij pats leelakais dalibneeks. Treschdeen, 29. Dezembri, nelaika atdsiſuschahs meesas guldija muhsu basnizas kapôs. Pehz weetejà mahzitaja sirsnigahs behru runas un Dobeles aprinka prahwesta dsiki jajustas atsaukſmes par nelaika neschaubigu ustizibu skolas jautajuma kopigà darbibà, atskaneja no kora daschas sehras tschetrbalsu dseesmas. Uſ kapa starp daudſ ziteem wainageem nolika krahschnu wainagu ari Sakeneeku beedribu wahrdâ Spurgu-Zimermanis, sirsnigeem wahrdeem pateikdamees nelaikim grahfam par wina gahdibu weetejo beedribu labà. Wehl atskaneja kahda sehra kora dseesma, un tad klusu isschkihrahs leelais behrineeku pulks, nowehledams saldu dusu sawam agri aisgahjuscham dsimtskungam. (B. W.)

No Bikstеem. Pee mums jau ilgaku laiku plosahs masalas, kas prasa deesgan daudſ upuru, sewischki no masajeem. Deemschehl ari ar ahrstu palihdsibu neesam tà apgahdati kà wajadsigs. Saprotamà walodà no ahrsta puses sastahdita pamahziba, kà isturetees un kà kopt slimneekus, buhtu te ihsti weetà. Ari weetejo pagasta skolu peenahzahs schihs slimibas dehł slehgt. K. T.

No Kuldigas. Jauna gadusimtena usnemschana. Kà „Gold. Anz." sino, 1. Janwari sche notikuse swiniga jaunà gadusimtena usnemschana; isschauti 100 leelgabala schahweeni, isdarits sposchs gahjeens no rahtsnama uſ basnizu un t. t. Ko wehrtigaku nodibinat, kas wiseem pilsehtas eedsihwotajeem buhtu par swehtibu, mudigee Kuldidsneeki naw warejuschi atminet schim gadijumam par peeminu!

Jelgawas apkahrtnes pagastôs tagad jau sahk salihgt gahjejus preeksch nahkama gada, bet schimbrihscham muhsu gahjeji prot deesgan augsti skatitees un prasa jo augstas algas. Labam puisim tagad teek solits 100—120 rubku gada algas, bet daschs wehl par to negrib eet. Ari kalpones tagad zehrt lones prasijumus tik augstu, kà tas wehl gan laikam Kursemê nekad nebuhs bijis. Tà mehrenas meitu gada algas tagad te teek rehkinatas no 60 lihdſ 70 rubku, bet ir ari dsirdams, ka dascha meita jau ir salihguse lihdſ 80 rubku un dascha pat wehl wairak. Ganu lones ari koti augstu zelahs. Tà ir jau dsirdams, ka daschi ir ganus salihguschi no 40—50 rubku par wasaras laika lopu paganischanu. — Wisumasakahs algas ir prezeteem wihreem, tà no 80—100 rubku gadâ; prezetee kalpi wairak teek dereti uſ labibu waj sehjumeem. Senaki bija prezetu kalpu wairak, bet tagad to ir gluschi maſ atlizis, jo winôs labajôs laikôs saimneeki prezetus kalpus koti maſ eewehroja un tamdehk prezetee kalpi sagahja pilsehtôs; tagad gan saimneeki tos labpraht deretu, bet wihri par to laiku jau isprowejuschi, ka pilsehtôs nebuht naw kalpam tik slikti, kà uſ laukeem un tamdehk puhlejahs zik war, lai tikai waretu pilsehtâ nodsihwot un nebuhtu wairs uſ laukeem jaeet pee saimneekeem par kalpu. — Schinî leetâ, ka saimneeki sahka prezetos kalpus wairs nederet, saimneeki tos laikus paschi sew nodarija leelu skahdi. Prezeteem kalpeem ir behrni; un kad nu tehwi eet pilsehtâ dsihwot, tad protams behrneem ir jaeet lihdſa, un behrni nu usaug pilsehtôs, apron ar pilsehtu dsihwi, ar pilsehtu un fabriku darbeem, kurpreti lauku darbôs tee paleek pawisam nepraschas. Pilsehtôs tee paron stundahm strahdat, un uſ laukeem teem ir jastrahdâ wisu augoschu wasaras garo deenu par to paschu algu un wehl daudſreis naktis japeenem klaht. — Naw nemaſ noleedsams, ka lauzineeku dsihwe nebuhtu weseligaka un ari sawâ sinâ jaukaka, bet ej nu eestahsti to pilschtas strahdneekam, winsch smejahs tikai par to, bet netiz un paleek labaki pilsehtâ sawôs duhmôs un netihrâ gaisâ, nekà tas eetu uſ laukeem weseligâ gaisâ pee weseligeem darbeem; tà tad saimneeki ir tikai paschi ween pee sawas nelaimes wainigi, wainigi par to, ka wineem truhkst darba spehka un ka tas tagad ir tik dahrgs. Buhtu saimneeki turejuschi par saweem strahdneekeem prezetus kalpus un derejuschi tos uſ sehjumeem, tad droschi wehl tagad Jelgawas apgabala saimneekeem netruhktu kalpu un meitu, jo tee tepat usaugtu, bet tagad tee te wairs newar usaugt, tapehz ka saimneeki tikai koti reti kahds prezetus kalpus wehl tura. Prezetu kalpu dsihwes weetas uſ laukeem wehl ir muischas un muischas ween teescham nespehj tik daudſ laukstrahdneeku usaudsinat, ka ar teem ari saimneekeem buhtu peeteekoschs darba spehks. — Tagad muhsu Jelgawas lautsaimneekeem ir jabrauz katrâ pawasarî uſ zitahm gubernahm strahdneekus meklet, tamdehk ka paschu strahdneeki te ir tik dahrgi; bet waj no zitureenes pahrwestee war ispildit Latweeschu strahdneeka weetu, tas grûhti tizams; pee tam pahrwestee ari ir deesgan dahrgi. ū

No Bauskas aprinka. Aisrahdijums. Daschi wezaki dod saweem behrneem, kad tee sahk skolu apmeklet, naudu rokâ preeksch skolas wajadsibu apgahdaschanas. Naw nepareisakas rihzibas, kà schî; jo ja allasch behrneem leelîsti kaitê. Ir tatschu wispahr pasihstama leeta, ka pawedinaschana uſ blehnahm ir schinis laikôs leela. Minesim tikai uſ katra zeka atronamahs lauku bodeles, kuras teek wiss turets, kas behrna prahtu spehj kairinat. Pirmo weetu gan eenems saldumi, tad schahdas tahdas spehles leetinas un t. j. pr. Zik drihſ behrna prahts war sche tikt apmulsinats un winam eedotà nauda aiseet pawisam zitu zeku. Grahmatas, sinams paleek nu nepirktas, un skolens, negribedams no jauna wezakeem naudu prasit, rauga istikt ar sawu skolas beedru grahmatahm. Bet schî istikschana nebuht naw skolenam swehtiga. Weenreis, kur tam isdodahs wajadsigo grahmatu no sawa beedra dabut, gan tas usdewumu ismahzahs, otrreis winam tas naw wairs eespehjams, tas pats war ari notikt trescho reisi. Skolens atron jau no usdewumu mahzischanahs un paleek weenaldsigs. Un augki ir tee, ka tas gluschi pret sawu gribu top par laiskako skolenu. — Labi darisim, ja saweem skolâ suhtameem behrneem paschi wisu, kas skolâ wajadsigs, nopirksim, tà ka teem ar naudu naw nekahda darischana. Un ja tas mums pascheem kahda eemesla dehk naw eespehjams, tad katrs skolotaja kungs, palûhgts, to labpraht usnemsees isdarit un muhsu behrni buhs ar skolas wajadsibahm pilnigi apgahdati. Tee daschu wezaku eeskati, ka behrns ar naudu rihkodamees eemanisees tahs pareisâ leetoschanâ, ir gauschi greisi, jo war notikt, un tas ari nereti noteek, ka behrnam top par ecradumu naudu isdot par leetahm, kas tam gluschi newajadsigas jeb bez kuxahm tas itin labi war istikt. s. s.

No Gahrsenes, Augschkursemê. Par skolas buhschanahm. Par skolahm, it ihpaschi par skolotaju algahm, pehdejâ laikâ koti daudſ rakstits, gan sinojumôs, gan ihpaschôs rakstôs, tà ka daschi lasitaji jau sahk domat, tas wiss nahkot no skolotaju puses, — weenkahrschi tahs esot skolotaju „reklamas", ar kuxahm wini tikai gribot sew labumu panahkt. Sinams, daschreis noteek ari tà, bet wiswairak gan top rakstits tur, kur pateesi truhkums sajuhtams. Schahdi raksti nenahk tikai no skolotaju „puses" ween, bet to raksta ikkatris gaismas draugs, kam tautas isglihtiba ruhp. Tamdehk lai ir atkauts ari man kahdus wahrdinus minet par Gahrsenes skolas buhschanahm. Muhsu skola zitadi gan — isnemot to truhkumu, ka sehnu gulamais kambaris par daudſ maſs — wisadi peeteekoschi apgahdata, — bet ne tà skolotajs. Skolotajs dabon par gadu 200 rubku naudâ un semi, kura pee skolas peeder. Sinams, ja skolotajs bez palihga waretu istikt, tad algas ari peetiktu, bet sche bez palihga naw eespehjams istikt. Muhsu skolâ ir kahdu 80 skolenu un daudſ wehl ir tahdu, kas eestahjotees skolâ neprot lahga ne lasit. Tà tad war eedomatees, zik te skolotajam puhlinu, zik darba! Tik plaschu darbu weenam isdarit naw eespehjams. Sche jastrahdâ pahri par mehru un to muhsu jaunais skolotajs ari dara. Bet zik tad ilgi? Muhsu pagasta „tehweem" wajadsetu gan par to gahdat, ka uſ preekschu skolotajam buhtu palihgs. Pahrtiku palihgam skolotaja kgs gan dos, bet algu wajadsetu maksat pagastam. Zeresim, ka tà buhs uſ preekschu! Peekalninsch.

No Wentspils. Schejeenes tirgotaji eekustinajuschi jautajumu par **birschas** dibinaschanu.

No Alschwangas. Daschadas sinas. Schis gads, kursch patlaban beidsahs, mums Alschwandsneekeem bij weens no gruhtakajeem pehdejâ gadu desmitâ. Winsch mums atnesu maſ preeka un peewihla muhs muhsu jaukajâs zeribâs, jo ja semkopja apzirkni naw pilni swarigu un skaidru graudu un naudas mazinsch ari stahw saschkuzis, tad semkopja waigâ atspogulojahs ruhpes par labklahjibu un turpmako likteni. Audsis pee mums zaurmehrâ wiss bij wahji, un nelabwehligais laiks to paschu masumu wehl sabojaja. Tadehk scha gada aiseeschanu nebuht nenoschehlojam, bet toteeſ ar zeribas pilnu sirdi luhkojamees uſ nahkoscho, jauno gadu. — Scho rudeni muhs peemekleja deesgan bihstamâ weidâ tihfs, kursch wehl tagad sche weesojahs un prasa deesgan daudſ zilweku dsihwibu. Schahdâ gadijumâ tê stipri sajuhtams mahzita ahrsta truhkums. Pehdejâ laikâ mums ari wairs naw apteekas, jo tahs lihdſschinejais turetajs Feldmana kungs no mums aisgahjis uſ zitureeni. Slimibas gadijumâ leelakâ daka schejeeneeschu dsex schahdas, tahdas, no weena otra par „labu" eeteiktas „sahles" un zaur to daschs labs tihschâ prahtâ sewi eegruhsch kapâ. Kaut jele reis peenahktu tas laiks, kur muhsu pagasta walde peenemtu peeeksch schejeeneescheem mahzitu ahrstu un kaut ari drihſi beigtos daudſo schejeeneeschu nepareisee usklati par mahziteem ahrsteem! — Nahkoschâs deenâs no mums schkirsees weens no muhsu palihga mahzitajeem, wikars Palinkasa kgs, aiseedams uſ Kaunas gubernu. Loti noschehlojam, ka zeen. mahzitaja kgs no mums tik ahtri aiseet, jo tas pee mums sabija tikai 3 gadus un bij jau paspehjis pilnâ mehrâ eegûht wisu muhsu zeenibu un mihlestibu. Muhsu sirsnigakahs pateizibas lai zeen. mahzitaja kungu pawada uſ wina jauno dsihwes weetu! Sinotajs.

No Zodes. Muhsu krogi. Daschi no krogereem nodomajuschi jau no jauna gada beigt sawâs telpâs reibinoschu dsehreenu pahrdoschanu. Bet lai krogi tomehr ispildîtu sawu usdewumu, sneegtu zekeneekeem patwerſmi un atspirdsinaschanu, buhs winôs dabonami ehdeeni un tahdi dsehreeni, kuxeem naw reibinoschas ihpaschibas, kà: tehja, kafeja, augku uhdeni un t. j. projam. Jawehlahs, ka krogu darbibu nokahrtojot, stiktu ari eewehrota telpu ehrtiba un tihriba. Nekaitetu ari, ja krogeri sawâs telpâs turetu preeksch publikas daschadus laikrakstus. Lihdſ schim, kur krogeri nodarbojahs ar reibinoschu dsehreenu pahrdoschanu, laikrakstu aboneschana preeksch weeseem runaja preti krogera intresehm, jo daschs weesis, laikrakstôs nogremdejees, wareja drihſ ween aismirst, ka tam krogâ nahkuscham jadser. Ja krogi nodomatâ garâ apsinigi un zihtigi strahdahs, tad war notikt, ka tee top atturibas beedribahm zihnâ, pret reibinoscheem dsehreeneem par jo noderigeem eerotscheem. To no sirds wehlamees! K.

No Aisputes un apkahrtnes. Gahjeju lihgschana eet jau uſ beigahm. Wehl tikai kahdi „sebuki" praschnajahs un meklejahs. Par godu schejeeneescheem jamin, ka lihgschanas uſ muhsu pusi beidsamâ laikâ teek isdaritas deesgan kahrtigi. Tahdas dserschanas un pluhkschanahs, kahdas senak notika, reti dsirdamas. Saprotams, teek jau dserts ari, bet tikai masakâ mehrâ. Gahjeju uſ muhsu pusi peeteekoschi. Nekad un nekahdâ laikâ wehl neesam suhrojuschees par darba spehka truhkumu. Tamdehk ari algas, lai gan beidsamajôs gadôs paleelinajuschahs, tomehr wehl deesgan masas, salihdsinot ar tahm algahm, kas top maksatas Widus-Kursemê. Prezejees kalps, kuxam ari seewa pa wasaru war eet pee lauku darba, wisu algu naudâ rehkinot, sche dabu pahri par 100 rubkeem. Meitas algu rehkina uſ 30—40 rubkeem; gana algu uſ 20 rubkeem. Tapat ari deenas algas uſ muhsu pusi naw leelahs. Spehzigs strahdneeks, kreetni strahdajot, pa deenu nopelna 60—80 kapeikas, bez ehschanas. Rublis pa deenu — leels retums, kamehr isgahjuschâ wasarâ, man Widus-Kursemi apzekojot, tur dewa wihreetim, pat wideja stipruma, 100—120 kap. un wehl wairak par deenu. Swi.

No Jelgawas.

Deewkalposchanas Sw. Annas basnizâ no 12. lihdſ 19. Janwarim. Swehtdeen 16. Janwari: 1) Lauku draudsê deewkalp. pulkst. 1/2 10 no rihta; spred. mahz. Conradi. 2) Pilsehtas draudsê deewgaldn. pulkst. 1/2 8 no rihta; deewkalp. pulkst. 2 pehz pusd.; spred. mahz. Reinhards. — Lauku draudsê uſsaukti: Jehkabs Bahks ar Lawisi Ron; Johans Jehrkens ar Matildi Pahn; Friedrichs Pantan ar Katrihni Strehkis; Janis Neuburgs ar Annu Benzit; mirušchi: Marija Berta Rude, 3 g. 4 m. w.; Jahnis Gluhdinsch, 21 g. w. — Pilsehtas draudsê uſsaukti: Janis Pehrkons ar Scheniju Sneegs; Karlis Teodors Walters ar Doroteju Freiberg; Indrikis Kehninsch ar Annu Preedenfeld; Janis Klanowskis ar Annu Mikuzky, dsim. Grim; mirušchi: Anna Selma Neuman, 8 n. w.; Lawise Rosenberg, 59 g. w.; Anna Sarin, 84 g. w.; Lisete Lilly Milda Kleker, 1 1/2 g. w.; Woldemar Kuhlman, 6 g. w.; Lihse Suhtit, 33 g. w.; Dahwus Desmitneek, 66 g. w.; Aline Klein, 4 m. w.; Katrihne Laime, 50 g. w.; Emils Schanis Breschinskis, 6 n. w. —

No strahdneekeem Gräbnera fabriki preeksch jaunahs basnizas samesti — 20 rbl. 75 kap. —

Jelgawas Latweeschu pilsehtas draudsê pagahjuschâ 1899. gadâ dsimuschi 450 behrni (230 puiseni un 220 meitenes), to starpâ 6 pahri dwihnu; mirušchi 358 (171 wihreets un 187 seeweeschi), no teem 3 wihr. un 5 seew. pahri par 90 gadus wezi; eefwehtiti 285 jaunekli (143 wihr., 142 seew.); laulati 118 pahri (gadu eepreeksch 130 pahri), uſsaukti 196 pahri (gadu eepreeksch 205); deewgaldneeku bijis 12,352 (gadu eepreeksch 12,137). Mihlestibas dahwanu pag. gadâ eenahzis: preeksch wajadsibahm ahrpus draudses, kà peem. preeksch misiones, kurlmehmeem, spitaligeem u. z. 318 rbl., preeksch paschas draudses wajadsibahm, kà nabageem, swezehm, nabaga skolneekeem u. t. t. 480 rbl. Kapitals preeksch jaunahs basnizas buhwes pagahjuschâ gadâ peeaudsis par 3696 rbl. 70 kap., tà ka 1. Janwari 1900. gadâ pawisam preeksch schi mehrka bij eenahzis 12,241 rbl. 20 kap. Ja nu wehl peeskaita klaht tos 10,000 rbl., ko Kursemes landtags augstsirdigi atwehlejis, lai gan te galigs spreedums wehl nogaidams, tad gan jaeezina, ka Jelgawas Latw. pilsehtas draudses zeribas tikt pee sawa deewanama pagahjuschâ gadâ stipri auguschas. Schihs labahs zeribas lai ari paschai draudsei dod jaunu zentibu pee usfahktâ swehtigâ darba!

Jelgawas Latweeschu Beedribâ swehtdeen 16. Janwari teatra israhde. A. Dreimana kgam no Rigas peedalotees israhdihs R. Blaumana „Pasuduschais dehls", behdu lugu 5 zehleenôs. Daram teatra apmekletajus uſ to usmanigus. X.

Palihdsibas Beedriba wezâ gada wakarâ preeksch saweem beedru behrneem bij sarihkojuse jauku Seemas-swehtku egliti Zehra sahlê, uſ ko bij saraduschees wairak nekâ simtu behrnu daschadâ leelumâ. — Egliti aisdedsinot, tika no Annas basnizas kora nodseedata jauka wairakbalsiga dseesma, pehz kam Latw. draudses mahzitaja palihgs behrneem isskaidroja Seemas-swehtku nosihmi. Pehz atkal nodseedatas wairakbalsigas dseesmas behrni tika apdahwinati ar daschadeem saldumeem; pehz tam behrni tika no sawu peederigo puses ari apdahwinati ar leetderigahm grahmatahm, gariga, gan ari laiziga satura. Pehz pahris behrnu dejahm masinee ar preezigu sirdi schkihrahs no patlaban jau isdsisuschahs Seemas-swehtku eglites wehledamees tahdu paschu atkal redset pa nahkameem swehtkeem. Pehz pulksten 10 turpat sahkahs Seemas-swehtku wakara otra daka preeksch peeauguscheem un ari teitan tika nodseedatas daschas wairakbalsigas dseesmas, pawadits wezais gads un sagaidits jaunais un dascham labam nowehletas augstas laimes jaunajâ gadâ; pehz tam sahkahs deja, kas turpinajahs lihdſ pulksten 4 rihtâ. — Ari Latweeschu Beedriba sawâs telpâs 2. Janwara wakarâ preeksch kahdeem 450 nabaga wezaku behrneem bij sarihkojuse koschu Seemas-swehtku egliti un minetais wakars ari tur esot noritejis wiseem klahtesoscheem par leelako apmeerinaschanu. —r—

Lai schejeenes ugunsdsehsejeem sagahdatu ugunsgrehka gadijumôs atspirdsinajumus, tad barons R. v. Bolschwings islaidis usaizinajumu, lai weetejee eedsihwotaji famestu schim noluhkam labprahtigas dahwanas. Schinî leetâ ari westas jau sarunas ar „lauschu kehki", kas no sawas puses wajadsigôs gadijumôs isgatawotu ugunsdsehsejeem siltu tehju, kaseju, peenu un siltalu, kà ari sweestmaises. Ka sala laikâ pee tik gruhta darba pawisam bez atspirdsinajuma gruhti istikt, tas jau weegli saprotams. Muhsu labprahtigajeem ugunsdsehsejeem tahdâs reisâs peenahkahs isstihdsetees ar kaitigeem reibinoscheem dsehreeneem, waj pawisam palikt beschâ. Tamdehk labprahtiga palihdsiba no eedsihwotaju puses, ar ko waretu ugunsdsehsejeem sagahdat atspirdsinajumu, buhtu ihsti weetâ. Kà „Mit. Ztg" sino, tad A. f. Horna kgm usdots schinis deenâs islaist wajadsigo dahwinajumu listi. —t.

Sahdsibas. Otrdeen 28. Dezembri starp pulksten 10 un 12 preekschpusdeenâ Pasta eelâ J. J. zepuru magasinâ no galda nosagta seeweeschu karakulzepure, wehrtibâ 9 rubkus. Tà ka minetâ laikâ pahrdotawâ sanahkuschi wairak pirzeju un uſ galda preeksch apluhkoschanas tikuschas noliktas wairak zepures, tad par to laiku, kamehr pahrdewejs pagreesees druzin sahrus, kahds mentschigs saglis zepuri pakampdams, aisschmauzis projam. — Tai paschâ deenâ Ozolmuischas semneeks Chr. H. sinoja polizejâ, ka winam daschas deenas agrak no lauka tizis nosagts wesmis seena, wehrtibâ 5 rubkus 50 kap. Aisdomas, ka sahdsibu isdarijis, krituschas uſ kahdu Meijumuischas eelâ dsihwojoschu tschiganu un to pahrmeklejot, sagtais seens tizis ari tur atrasts. — Zetortdeen 30. Dezembri starp pulksten 7 un 12 preeksch pusdeenas Meijumuischas eelâ dsihwojoscham semneekam A. M., kamehr tas no dsihwokla aisgahjis projam, kahds garnadsis ar pakaltaisitu atklehgu to atmuhkedams, iſ kumodes issadsis naudas maku ar 33 rubkeem. Aisdomas, ka sahdsibu isdarijis, krituschas uſ kahdu schejeenes eemihtneeku J. K., kas tizis apzeetinats un nemts ismekleschanâ. — Peektdeen 31. Dezembri Dobeles eelâ U. namâ dsihwojoschais Ilgezeema alusbruhscha weetneeks Th. Sch. sinoja polizejâ, ka iſ wina alus pagraba Dezembra mehnesî tikuschas issagtas apmehram 2000 alus pudeles, wehrtibâ lihdſ 100 rubkeem. Isdarot pakalmekleschanu, daschas no sagtajahm pudelehm, kahdas 30 gabalas, tikuschas atrastas Leelajâ eelâ B. dsehreenu pahrdotawâ, pee kam tas isteizees, ka tahs sapirzis no dascheem nepasihstameem. — Zetortdeen 30. Dezembri ap pusdeenas laiku Walles eelâ K. namâ dsihwojoschâ atraikne B. tikuse apsagta par to laiku, kamehr wina no dsihwokla uſ ihsu laiku aisgahjuse. Atpakal atnahkot ta atradusi jau dsihwokla durwis walâ un istabâ wisu ismehtatu, pee kam ari kumode atwilkta un iſ tureenes issagts naudas mazinsch ar apmehram 70 rubkeem, ko ta bijuse eekrahjusehs uſ wezuma deenahm. Aisdomas, ka sahdsibu isdarijuse, krituschas uſ kahdu eemihtneezi blakam, kas tikuse apzeetinata un nemta ismekleschanâ. —

Nosoditi. Starp 24. un 31. Dezembri no meerteesnescheem tikuschas nosoditas schahdas personas. No 2. eezirkna meerteesnescha: E. S. dehl ušbahsigas ubagoschanas ar 2 nedelahm zeetuma; Fr. N. par to paschu pahrkahpumu ar 1 mehnesi zeetuma; K. S. un Chr. F. dehl nekahrtibahm uſ eelas ar 5 rbl. waj 1 deenu aresta. No 1. eezirkna meerteesnescha: J. J. dehl nekaunibas atklahtâ weetâ ar 7 deenahm aresta; J. S. dehl neprahtigas apeeschanahs ar uguni ar 1 rbl. waj 1 deenu aresta.

Dselszeka wilzeeni. Ateet no Jelgawas uſ Rigu: pulkst. 8,43 min. rihtâ, 4,24 min. pehzpusd., 12,36 min. nakti; bez tam swehtdeenâs un swehtku deenâs 9,15 min. no rihta. Ateet no Rigas uſ Jelgawu: 11,30 min. deenâ, 2,40 min. deenâ, 10,55 min. wakarâ; bez tam sestdeenâs un deenâs preeksch swehtku deenahm 11,30 min. wakarâ. Ateet no Jelgawas uſ Murawjewu (Moscheikeem): pulkst. 1 deenâ, 4,08 min. pehzpusd., 12,19 min. nakti. Ateet no Murawjewas (Moscheikeem) uſ Jelgawu: 12,53 min. deenâ, 9 wakarâ un 5,42 min. no rihta.

Wisjaunakahs sinas.

Kreewu telegr.-agentura.

Londonâ, 20. (8.) Janwari. Reutera agenturas korespondents Kairâ sino, ka Ofmans Digma sawangots.

Londonâ, 20. (8.) Janwari. (Reutera.) „Standard"am teek sinots 18. (6.) Janwari iſ Spirmena fermas, ka Buhri pirmdeen. redsot Bullera kustibu, pahrgahjuschi pee Kolensas par Tugelu un nodedsinajuschi meestinu, bet wehlak atkahpuschees. Angli teem usbrukuschi, pee tam pahrleezinadamees, ka Buhru Kolensas tuwumâ naw daudſ. Angli atstahjuschi Tschiwleju pawisam. — „Times" turpretim sino, ka Angli atstahjuschi Tschiwlejâ prahwaku spehku, kursch lai aiskawetu Buhrus no pahrejas par Tugelu.

Londonâ, 21. (9.) Janwari. (Reutera bir.) Bullers telegrafê kara ministrijai, ka Klerijs kopâ ar daku no Warrena kara pulkeem zihnijees no pulksten 6 no rihta lihdſ pulksten 7 wakarâ. Ar artilerijas palihdsibu winam isdewees eenemt kahdu kalna strehki. Bet swarigakâ posizija tomehr wehl jaeenem. Angku saudejumi — apmehram 100 eewainotu; zik nonahwetu, tas wehl naw sinams.

Londonâ, 22. (10.) Janwari. Kara ministrija laisch klajâ Bullera telegramu, pehz kuras generals Warrens, uſ wisa kreisâ spahrna aisnemts, diwas Angku juhdses dewees uſ preekschu. Gahjeens koti gruhts pa kalnaino widuzi, kura augstumus apsehduschi Buhri, labi apzeetinajuschees.

Pehz priwatahm sinahm generals Warrens dodahs uſ preekschu. Buhru atkahpschanahs zaur Wanrenenu aisu aiskrustota. Ledismitas atswabinaschana waretu schodeen notikt. Generalim Klerijam aiswakar bijuse sadurschanahs starp Tugelu un Dersdropu.

Ledismitâ, 21. (9.) Janwari. (Reutera bir.) Eenaidneeks usstahdijis jaunus leelgabalus, kà domâ, 8 zollu kalibra; pehdejâs deenâs apschaudischana stipraka, bet saudejumi neezigi. Karaspehks preezigs par Bullera sekmigo wirsischanos uſ preekschu; wina leelgabalu schahweeni dsirdami, un redsams, ka granatas sprahgst puschu.

Rendsburgâ, 20. (8.) Janwari. Abahm Buhru republikahm lihdſ schim ir krituschu un eewainotu 425 wihri.

Lorenso-Markesâ, 20. (8.) Janwari. (Reutera.) Wahzu barka „Marie" ar labibas lahdinu iſ Australijas preeksch Transwales tika no kahda Angku kara kuga apturêta un aiswesta uſ Durbanu.

Pehdejâ premiju aisnehmuma isloſejumâ

500 rubku winnesti krituschi uſ schahdeem feriju un biketschu numureem:

Ser.	B.	Ser.	B.	Ser.	B.	Ser.	B.	Ser.	B.
228	43	4,944	42	8,623	7	11,750	44	16,144	24
396	26	4,949	26	8,746	8	11,788	15	16,167	1
564	48	5,100	10	8,777	36	11,794	21	16,358	7
570	34	5,345	1	8,855	19	11,829	24	16,521	9
630	3	5,347	38	8,861	18	11,951	2	16,616	33
687	33	5,474	10	8,996	7	12,045	37	16,626	25
708	26	5,575	24	9,033	40	12,166	7	16,718	48
783	3	5,639	36	9,067	8	12,167	32	16,972	43
821	50	5,730	47	9,081	13	12,174	4	17,062	20
847	39	5,743	23	9,118	30	12,258	20	17,100	45
965	17	5,744	14	9,145	27	12,277	22	17,130	40
1,170	12	5,840	38	9,225	18	12,373	18	17,184	23
1,255	33	5,921	24	9,260	38	12,754	19	17,200	26
1,275	50	6,154	28	9,264	19	12,861	20	17,316	31
1,414	32	6,244	43	9,281	47	12,872	2	17,321	36
1,556	9	6,272	44	9,294	18	12,929	19	17,341	5
1,591	19	6,291	19	9,305	31	12,956	12	17,357	19
1,664	44	6,351	21	9,347	2	12,972	17	17,368	7
1,702	12	6,412	35	9,384	10	13,172	40	17,386	19
1,799	19	6,555	29	9,551	40	13,343	38	17,649	45
1,857	21	6,571	7	9,701	45	13,460	25	17,703	26
1,975	3	6,702	16	9,717	33	13,488	3	17,722	25
2,023	10	6,839	18	9,777	49	13,557	33	17,763	24
2,104	31	6,946	23	9,814	43	13,696	13	17,773	3
2,211	48	7,067	38	9,870	17	13,697	44	17,911	11
2,231	12	7,076	10	9,899	18	13,721	22	17,974	40
2,291	40	7,165	20	10,113	50	13,798	42	18,103	10
2,308	16	7,275	33	10,148	3	13,971	30	18,187	33
2,522	22	7,365	9	10,216	3	14,086	10	18,203	46
2,532	11	7,470	49	10,232	19	14,173	25	18,448	43
2,834	15	7,505	37	10,232	23	14,297	4	18,580	14
2,850	2	7,633	48	10,304	5	14,369	49	18,624	10
3,006	46	7,747	20	10,414	14	14,403	34	18,642	49
3,213	47	7,776	45	10,422	12	14,476	50	18,655	21
3,236	4	7,790	1	10,489	32	14,558	19	18,787	50
3,277	24	7,794	9	10,589	7	14,602	18	18,809	39
3,280	20	7,814	33	10,658	48	14,797	28	18,819	2
3,643	34	7,818	17	10,668	12	14,888	18	18,946	41
3,759	24	8,032	47	10,872	17	14,889	36	18,972	3
3,766	15	8,065	43	10,952	27	15,121	34	19,054	3
3,872	40	8,073	2	11,069	15	15,376	30	19,101	23
3,927	23	8,129	33	11,135	46	15,384	49	19,109	17
3,964	11	8,217	19	11,208	37	15,503	50	19,226	9
4,012	5	8,224	4	11,330	42	15,507	4	19,663	36
4,053	46	8,228	44	11,381	27	15,507	38	19,679	4
4,127	23	8,247	5	11,389	12	15,622	47	19,719	33
4,171	8	8,306	26	11,469	33	15,711	15	19,872	28
4,268	23	8,334	45	11,604	10	15,811	29	19,872	34
4,313	19	8,348	5	11,640	43	15,843	30	19,935	46
4,520	15	8,355	9	11,664	24	16,016	40	19,942	9
4,730	34	8,413	10	11,668	5	16,021	2	19,969	23
4,939	34	8,469	10	11,683	20	16,088	15	19,994	46

Kopâ ar jau issinoteem leelakeem winnesteem 300 winnesti par 600,000 rbl. Winnestus ismaksahs walstsbankas Peterburgas kantori 1900. gada 1. Aprili, kur biketes masakais 2 nedekas agraki jastahda preekschâ.

Amortisetas schahdas ferijas:

63	125	166	430	664	1,246	1,257	1,376	1,534
1,631	1,719	1,748	2,274	2,300	2,491	2,682	2,760	
2,781	2,831	2,912	2,928	2,943	2,980	2,994	2,997	
3,582	3,712	3,918	4,594	4,648	4,726	4,821	4,867	
5,022	5,127	5,261	5,337	5,427	5,529	5,781	5,817	
5,943	5,969	6,018	6,019	6,148	6,297	6,483	6,837	
6,855	6,894	6,964	7,306	6,315	7,504	7,572	7,622	
7,641	7,642	7,842	7,972	8,069	8,178	8,203	8,220	
8,379	8,475	9,067	9,295	9,660	10,114	10,142		
10,157	10,172	10,185	10,468	10,471	10,638	10,672		
10,935	10,957	11,073	11,234	11,289	11,376	11,400		
11,759	11,934	11,950	12,204	12,239	12,257	12,815		
13,010	13,054	13,256	13,391	13,754	13,767	13,855		
14,025	14,055	14,219	14,253	14,358	14,415	14,430		
14,959	14,993	15,116	15,127	15,190	15,217	15,262		
15,516	15,598	16,224	16,244	16,269	16,334	16,679		
16,859	16,902	17,012	17,056	17,833	17,852	18,097		
18,159	18,219	18,321	18,344	18,409	18,853	18,942		
19,075	19,213	19,525	19,662	19,712	19,926	19,979		

Pawisam 124 ferijas (7100 biketes). Amortisetahs biletes no 1900. gada 1. Aprila atpirks wisôs walstsbankas kantorôs un filialês, kà ari to pilsehtu rentejâs, kur walstsbankas eestahdes naw, par 130 rbl. gabalâ.

Tirgus sinas.

Rigâ, 8. Janwari. Labibas tirgus kluss. Apgrosijumi noteek gandrihſ tikai preeksch weetejahm wajadsibahm. Rudsi, Kreewu, 120 mahrz. smagi, 68—72 kap. pudâ. Kweeschi, Kreewu, 128 mahrz. smagi, 86—88 kap. pudâ. Meeschi, schahweti, 100 mahrz. smagi, 75 kap. pudâ, Kursemes 70—73 kap. pudâ, Kreewu, 108 mahrz. smagi, 72 kap. pudâ. Ausas, Kreewu, 55—56 kap. pudâ, labakahs 58—70 kap. pudâ, schahwetahs 57—58 kap. pudâ. Linsehklas, weenkahrschahs 144—150 kap. pudâ, stepju sehklas 148—150 kap. pudâ. Kanepju sehklas 120—124 kap. pudâ.

Leepajâ, 10. Janwari. Rudsi, 120 mahrz. smagi, 70—75 kap. pudâ. Ausas 57—78 kap. pudâ. Griki 85 kap. pudâ. Linsehklas 151—152 kap. pudâ. Kanepju sehklas 124—125 kap. pudâ.

Wehstules un atbildes.

Planezneekam. Daudſ paldees par Juhsu laipnajeem wahrdeem! Juhsu rakstâ issazitajahm domahm gandrihſ wiszaur peekrihtam, latschu ir tà negribam schinî noschehlojamajâ leetâ schimbrihscham wairs eejauktees. Warbuht turpmak kahdreis. — **Jansch. L—â.** Suduschais stahsts nezerot atradees; patlaban winu lasam. Juhsu peenahkumu issuhtisim. Par zitu wehstulê. — **L. Ösw. Tsch—wâ.** Sirsnigu paldees par Juhsu puhlehm! — **Kss K—ôs.** Newaram Juhsu wehleschanos ispildit. Tuwakas sinas turpmak wehstulê. —

Isdewejs un atbildigais redaktors: **

Sludinajumi.

Wez-Sahtu

semkopibas un moderneezibas skolâ
pee Tukuma
usnemschanas eksamens
nolikts **uf 28. Februari** 1900. gadâ.
Eesahkums pulkst. 10 no rihta.

Tee, kas wehlahs ap Jurgeem 1900 g. schinî skolâ par mahzekleem eestahtees, teek usaizinati, wehlakais lihdſ **20. Februarim** pee schihs skolas direktora zaur raksſu peeteiktees un lihdſ ar peeteikschanâs raksſu schahdas leezibas peesuhtit:

1) Wezuma sihmi.
2) Tikumibas sihmi no draudses mahzitaja.
3) Tikumibas sihmi no pagasta jeb no pilsehtas waldes.
4) Pehdejo skolas leezibu.
5) Eeswehtischanas jeb draudses sihmi
6) Baku potescha nas atjaunoschanas sihmi.
7) Weselibas leezibu no dakterа.

Eksamena deenâ ari pase papeenes un 5 rubli jaemaksâ. Schihs skolas nosazijumi (statuti) teek katram, kas ar teem wehlahs eepasihtees, pret eesuhtito pastmarku (7 kap.) zaur skolas direktoru peesuhtiti.

Adrese: **Director Treu** in Alt-Sahten, per Tuckum.

Amatneezibas kursi.

Kursi preeksch roku auschanas.
Kursu sahkums **12.** Janwarî.

Peeteikschanahs teek nemtas pretim no **8. Janwara** sahkot **ikdeenas** no pulksten 12—2 Pasejas eelâ № 28.

Anna Stavenhagen.

Musikas stundas

pasneedſ **Jelgawâ, Skrihweru eelâ № 44** —

J. Waldmanis.

Turpat dabujamas leetotas (eespehletas) **wijoles** un ziti **musikas instrumenti.**

Manas **rokas-darba stundas** eesahksees 17. janwarâ 1900. g.

C. Kasperowitz,
Marijas eelâ № 1. Ee-eeschana no Walles eelas zaur wahrteem.

Jaunas meitenes

waj skolas behrni
(ari meitenes) atron **weselu pansiju** waj ari tikai dsihwokli kahdâ isglihtotâ namâ. Skolas darbi teek usturêti. Peeprasams Katoku eelâ № 23, Kühna namâ, blakam Katoku basnizai, 1 trepi augschâ.

Jelgawas
Palihdsib. Beedriba.

Beedreem top atgahdinats, ka maksajumi top katru deenu no pulkst. 7. no rihta lihdſ pulkst. 8 wakarâ pretim nemti G. Landsberga kga weikalâ, Katoku eelâ № 7.

Beedru sinatajs **F. Wollraths.**

Teatra dseesmas,

kuplejas ꝛc. instrumentê un ari **isihrê Jelgawâ, Skrihweru eelâ № 44**

J. Waldmanis.

Slolneekus u. skolneezes

usnem kortelî un kostê un bes kostes Jelgawa, Leelajâ eelâ № 63, sehtâ, pee Wilhelmsena.

2 jaunekli

kureem patiktu **dahrskopibâ mahzitees,** lai peeteizâs **Durbê,**

pee dahrsneeka **J. Klewers'a.**

Mahjas

dsihwes pahrmainas dehl, **teek isrentetas.** Tuwakas sinas pee **Kahnberg** kga, **Krona-Wirzawas Dsirneekôs.**

100 malkas zirteji

war peeteiktees pee **J. Heystera,** Jelgawâ, pee Masajeem wahrteem.

Wez-Anzes Pahrtikas Beedriba.

Swehtdeen, 23. Janwarî 1900. g.
(Beedribas sahlê)

Gada swehtki.

I.
Beedru sapulzeschanâs ar gada pahrskata nolasischanu.
II.
Jelgawas Latweeschu Beedribas teatra personala weesoschanâs.
Israhdis pirmo reisi:
Saudetas teesibas.
III.
Swehtku balle.
Zenas parastâs.
Preekschlasijumu sahkums plkst. 4 wak. — **Teatra** sahkums plkst. 6 wak.

Walde — Isrihkotaji.

---

6 werstes no Schauleem ir dabonama

muischa

uf arenti ar wisu inwentaru, waj ari inwentaru ween war dabut pirkt. Tuwakas sinas Saukôs, Poscharnajâ depojâ.

F. Konschenow.

Wislabako
melno nagu- un ahdas

waselinu

atron pee

J. Eckerta,
drogu pahrdotawa.
№ 13. Jelgawâ, Katoku eelâ. № 13.

Weikala pahrzelschana.

Zaur scho pagodinajos darit sinamu, ka esmu sawu

manufakturas, linu un dsiju lehgeri

leelumâ un **masumâ** — **Rigâ** no 1. Janwara 1900. g. no **Sirgu eelas** pahrzehlis uf

Kop-eelu Nr. 6 (Kauf-Straße).

Augstzeenibâ **Richards Chomse.**

Jurjewâ. **Treffnera** **Widsemê.**

I. schkiras sehnu skola

ar pilnu gimnasijas kursu, wajadsigâm sagatawoschanas klasêm un skolas pansionu Priwatskola, is kuras katru gadu abiturienti noleek studentu eksamenu. Bes klasiskâs isglihtibas teek par realo gahdats. Uf wehleschanos sagatawo uf daschadeem eksameneem preeksch eestahschanâs zitâs mahzibas eestahdês un kara deenestâ. Wezums pee eestahschanâs naw aprobeschots. Mahziba sahkses no jauna 11. Janwarî 1900. Jaunus skolneekus peenem katrâ laikâ mahzibas gadâ. Eestahde tika atwehrta preeksch 16 gadeem. Pagahjuschâ gadâ skolâ mahzija 17 skolotaji un skolu apmekleja wairak kâ 200 skolneeki. Maksa par mahzibu un pansionu 110 rubku pusgadâ. Ja brahli mahzâs reisê, tad maksa teek paseminata. Tuwakas sinas pasneedſ ar raksſu un mutes wahrdeem katrâ laikâ uz skolneekus peenem skolas namâ,

Jurjewâ, Sirgu eelâ № 2, Hugo Treffner.

Weikala atwehrschana!

Zeenitai Jelgawas un apkahrtnes publikai, it ihpaschi saweem zeen. pasihstameem pagodinos zaur scho it laipni pasinot, ka es no 7. janwara 1900 g. sahkot, atwehru sem manas firmas

tuhku, audeklu un weschas pahrdotawu

Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 11, Feldmana namâ.

Zaur ilggadeju praksi kahdâ no schejeenes leelakeem weikaleem esmu eeguwis schinî arodâ godatas publikas labwehlibu un zeru, ka ari manam jaunajam ussahkumam lihdsschinejo usticibu paturêschu.

Apsolidams tikai labu prezi pee usmanigas apkalposchanas, sihmejos augstzeenibâ

J. Cäsarewitsch.

Kurpneeku un segleneeku prezes,

tuhbas sahbakus un kurpes

peedahwâ leelâ iswehlê

T. S. Smirnow'a mantineeki.
Ihpaschneeks A. Artemjew's,
Jelgawâ, Akzises eelâ.

Weikala pahrzelschana.

Augstai muischneezibai un zeenijamai publikai, ka ari nanahm godajamahm kundehm daru zaur scho padewigi sinamu, kâ sawu

drogu, krahsu, kimikaliju, parfimeriju un gumijas pretschu weikalu

esmu pahrzehlis no **Katoku eelas** uf

Leelo eelu № 1,

blakam brahleem Japhê un Poppmacher.

Par lihdſ schim man dahwato usticibu **sirsnigi pateikdamees,** luhdsu to paschu manim ari uf preekschu parahdit.

Augstzeenibâ

L. M. Arensteins,

drogu weikals.

Jaunas Tautas bibliotekas grahmatas.

Kas tagad no drukas isnahza un dabujamas wisâs latweeschu grahmatu pahrdotawâs, ka ari pee apgadataja **J. Schablowsky Jelgawâ,** Katoku eelâ № 9 un **Rigâ,** Skahrnu eelâ № 6. № 63. **Precijas putns.** Stahsts is Seemel-Amerikas Oheio walsts no Tscharles'a Murrey'a. Maksâ 30 kap. № 64. **Seltajuhrmalas warmahks.** Stahsts is Reetrumu-Afrikas negeru dsihwes. Pehz wahzu Oskara Höckera. Ar 5 bildem. Maksâ 35 kap. № 65. **Schodeen man, rihtu tew.** Stahsts no Franz Hoffmana is Pruhschu lauzeneeku dsihwes Napoleona I. kara-laikôs ap 1806—1814 g. Maksâ 25 kap. № 66. **Behgki.** Stahsts no Honduras walsts dumpja kareem. Pehz wahzu Rudolfa Szipio. Maksâ 30 kap. № 67. **Don Rodrigo** jeb mehris Mailandas pilsehtâ 1630. g. Italijeneeschu stahsts, kuru pehz Manzoni wahzisski farakstijis Wilhelm Oldenburg. Maksâ 35 kap. № 68. **Marija jeb Pakanschanas uf Deewu atnesi laimi.** Stahsts. Wahzisski no Karla Riede. Maksâ 20 kap. № 69. **Pasudis un atkal atrasts.** Stahsts par sesto bausli. Wahzisski no Heiligenstetenes mahzitaja N. Fries. Maksâ 20 kap. № 70. **Kas ar asaram sehj, plaus ar preeku.** Stahsts is wezajeem labajeem laikeem. Wahzisski no Frantscha Hoffmana. Maksâ 25 kap. № 71. Roseegums aiz mantas kahribas jeb: Kaps kâ kluss apsuhdsetais. Stahsts is koleera laikeem Parisê ap 1832. g. Maksâ 30 kap. № 72. **Zeelawite.** Stahsts par zeturto bausli. Wahzisski no N. Fries'a. Maksâ 20 kap. № 73. **Tobia un Malis.** Stahsts is wehrgu dsihwes Riht-Indijâ. Wahzisski farakstits no Franz Hoffmana. Maksâ 25 kap. № 74. **Ulana seewa.** Stahsts is Pruhschu-franzschu kara 1870. un 1871. g. Wahzisski no Heiligenstetes mahzitaja N. Fries. Maksâ 20 kap. № 75. **Mironu pilsehta** jeb: Slawenais wehrschu kawejs Karlos Sotello. Wehsturigs stahsts is spaneeschu brihwibas kareem pret franzuscheem ap 1808 g. Is wahzu walodas. Maksâ 20 kap. № 79. **Til puhzes speegelis** un wina joziga dsihwe un modiga apraksch ana. Ar 16 bildem. Peektâ druka. Maksâ 25 kap.

Katra grahmata ir ar krahsotu wahku. Senejas Tautas bibliotekas ir wehl wisas dabujamas no № 1 lihdſ 63. Kas wehlâs no tahm pirkt, war manu apgahdibas rahditaju par welti dabuht, kur wisa klahtaku peedots. Peesuhtu ari schihs grahmatas par pasti, kad naudu preeksch tahm man Jelgawâ peesuhta. Pasta naudas maksa apaksch krusta lents tik 16 kap. par mahrzinu wisâ Kreewu semê ka ari ahrsemês. — Peenemu ari masakus apstelejumus pastmarkâs naudas weetâ. Adresi luhdsu tikai skaidri usdot.

Godajamee „Latweeschu Awischu"

pasta abonenti teek laipni luhgti, sawu adresi pahrmainot usdot sawu abonentu numuru un klaht peelikt 10 kap. pastmarkâs.

Wisi peesuhtijumi, kam nebuhs usdoti minetee abonentu numuri un klaht peelikti 10 kap. pastmarkâs, newar tikt eewehroti.

Ar augstzeenibu

„Latw. Aw." ekspedizija.

Ed. Zehder's — Rigâ.

Laukſaimneezibas maschinu un semkopibas rihku lehgeris

Karla eelâ № 11, pretim Tukuma-Jelgawas dselszela stanzijai,
eewehlê

kulamahs maschinas ar **rokas** un **gehpela dsenamo,** preeksch 2, 4, 6, 8 un wairak sirgeem ar pee tam peederigo **gehpeli.** — Wisas maschinas no **jaunakâs** un **labakâs konstrukzijas** un is **ismekletâ wislabakâ materiala.**

Wifs sem galwoschanas.

Tahlak: **wisadu sortu arkli, sehklas-aparaji, ezeschas, sehjmaschinas, seena grahbekli, labibas wehtijamâs maschinas, ekseln maschinas** u. t. t.

Lokomobiles un twaika kulmaschinas

jaunakâs konstrukzijas
is **Anglu** fabrikas **Richard Garret & Sons** no 3, 4, 6, 8 un 10 sirgu spehka.
Wehstulu adrese: Ed. Zehder — Rihgâ.

Manâ pirmâ schnitu sihmeschanas un peegreeschanas skolâ,

kâ ari manâ pirmâ

istabas meitu skolâ

teek ikdeenas **jaunas skolneezes usnemtas.** Istabas meitas dabon pehz mahzibas laika, kas duhrê 4 lihdſ 6 nedelam, — **weetas godigôs namôs.**

Skola tagad atronâs **Katoku eelâ Nr. 23,** Kühna namâ, blakam Katoku basnizai.

Preekschneeze **M. A. Brachmann.**

Ar Wina ekselenzes Kursemes gubernatora kunga atwehles atwehru

Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 1,

Schnitu sihmeschanas un peegreeschanas skolu

preeksch dahmu un behrnu apgehrbeem un weschas.

Mahzits teek pehz jaunakâs un loti weegli eegaumejamâs **Hirscha metodes, Berlinê.** Pilnigs kursus duhrê 3 mehneschi un maksâ **15** rublus. Peegreeschanas kursu war ismahzitees 1 mehnescha laikâ un maksâ **10** rublus.

Preekschneeze **S. Franzkiewicz.**

Nupat isnahza **otrâ isdewumâ:**

Jaunais

mahju dakters,

kas weseleem un slimeem dod pamahzischanu, kâ buhs sawu weselibu issargaht un kâ slimneeks kopjams un dseedejams ar mahju sahlem, kamehr daktera palihgu war atsneegt.

Sarakstits no

Dr. Th. v. Dieterich.

Otra ar daudſ jaunahm sinahm pahrlabota druka.

Ar sarakstitaja bildi, maksâ **1** rub. **30** kap.

Wisâs grahmatu pahrdotawâs pehrkama.

Weikala atwehrschana.

Wisam sawam zeen. kundehm darU sinumu, ka esmu Dobeles eelâ № 2 no 1. Janwara sch. g. **pahrtikas weikalu eerihkojis** un apsolu skaidru prezi, riktigu mehru un swaru. Katrâ laikâ ari warêsi dabuht **„Latweeschu Awises"** pa numureem pee manim pirkt.

D. Weisberg.

---

2 mahzekli

war wehl weetas dabut **brahlu Wittekopffu dselsê dreijatawâ.**

Podneeku

darbniza, pilnigi eerihkota, ar **dsihwokli** ir tuhlit isnomajama **Schagarê** pee podneeku meistara **Bauera.**

C. Haack,

Jelgawâ, pee Esera wahrteem

pehrk

preedes, egles, behrsa, alkschnu balkus un klutschus par wisaugstakam zenam. — Turpat meklê liferantus par **50,000 dakstineem.**

Sausa behrsa un

preedes malka

ir dabonama uf **darba nama malkplatscha** pee Dobeles wahrteem. Malkas sihmes no **25** kap. lihdſ **3** rubleem dabonamas pee **F. A. Kleina,** Bestherna un **Fr. Weidemana** (pee „Balto gailî).

Preedes balkus

pehrk

K. Zaunbergs, Jelgawâ.

C. Haacka

jaunas twaika sudmalas pee Esera wahrteem

mal pehz jaunakâs sistemas

gruhbus, putraimus un rupjo malamo.

Bihdeleschana buhs wehlaku.

Pee Skrundas peederigam wezajam **Pinku saimneekam** isgahjuschâ gadâ Matja mehnescha beigâs tisagta deenas laikâ no wina istabas smalki graweeretâ un no pakakas lahdejama

diwstobru sliute

uf adatu ar to usihmi: labâs puses gulis ir pakaktaisits un naw graweerets kâ otris. Kas war par to lahdu sinu peenest, dabon **10 rublus pateizibas maksas.**

Peenemu apstellejumus

uf

Latweeschu Awisem

1900. gadâ.

J. Birsgals,
grahmatu tirgotajs **Tukumâ,** Leelajâ eelâ № 7.

Дозволено цензурою. Рига, 11-го Января 1900 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Tê klaht 2 peelikumi.)